

kumoamista. Maalaisliittolaiset neuvottelijat olivat pitäneet k.o. päätöksen kumoamista mahdollisena, sekä sitä, että palkkoja korotettaisiin indeksin nousun johdosta 10 %:lla. Tämän jälkeen oli ollut keskustelua siitä, mistä ajankohdasta lukien kyseessä oleva palkankorotus toimeenpantaisiin.

Toisena linjana maalaisliiton neuvottelijain taholta esitettiin, että järjestettäisiin määrätyksi ajaksi sulku yleensä kaikille korotuksille.

Tänään kello 16 jatketaan neuvotteluja. Ennen neuvottelujen jatkamista ovat maalaisliiton neuvottelijat esittäneet seuraavaa:

1. Palkkasulkupäätös kumotaan siten, että lokakuun - joulukuun aikana tapahtuneen elinkustannusindeksin nousun johdosta myönnetään 10 %:n suuruinen palkankorotus 16.1.-51 lukien.

2. F-sopimuksen mukaiset korotukset loppuvat tähän.

3. Hallituksen esitys harkintaindeksin nojalla suoritettavista palkankorotuksista peruutetaan, mutta samalla valtalain nojalla annetaan samansisältöinen valtioneuvoston päätös, joka on voimassa vaaleihin saakka, jollei sitä ennen uusia vakauttamistoimenpiteitä ole saatu toteutetuiksi.

4. Maataloudelle taataan nykyiset hinnat ja maidon kausikorotus jää voimaan myös kesän ajaksi.

5. Ryhdytään kansanhuoltotilanteen vaatimiin toimenpiteisiin kotimaisen viljan tuotannon turvaamiseksi.

F a g e r h o l m : Maalaisliittolaisen neuvottelijaryhmän toisessa linjassa itse asiassa tarkoitetaan vain palkkojen kurissa pitämistä. Maalaisliittolaisten "pahviin" ei voida mennä. Aikaisemmin esitetystä on pidettävä kiinni.

S k o g : Oli myös sitä mieltä, että maalaisliiton "pahvia" ei voida hyväksyä. Aikaisemmalta pohjalta on jatkettava. Viittasi SAK:n miesten kantaan.

F a g e r h o l m : Kertoi mitä ministeri Vesterisen kanssa oli keskusteltu.

P u s k a l a : Ministeri K a n n i s t o esitti tänään sellaisen tiedon, että hallituksen uusimisesta ei tule mitään.

H a k k i l a : Kun kuunteli eilen SAK:n meikäläisten johtomiesten lausuntoja, niin tuli siihen tulokseen, että eilen esitetyistä näkökohdista on pidettävä kiinni. Nykyinen hallitus on menettänyt luottonsa.

L e p i s t ö : Maalaisliiton taholla pidetään ilmeisesti kiinni siitä, että maatalouden tuotto säilytetään nykyisellään. Maalaisliiton "pahvia" ei voida hyväksyä.

F a g e r h o l m : Neuvotteluja voidaan jatkaa eilisellä pohjalla ja antaa neuvottelijoillemme siinä mielessä valtuus, mutta jos maalaisliiton taholla ei suostuta sillä pohjalla neuvotteluja jatkamaan, niin silloin me olemme hyvällä puolella.

L e i v o - L a r s s o n : Taholtamme ei ole aikaisemmin omaksutusta kannasta tingittävä. Siltä pohjalta on päätös tehtävä.

M a l k a m ä k i : Yhtyi edelliseen lausuntoon.

R a n t a l a : Yhtyi edellisiin lausuntoihin. Polttopuu-kysymys on erittäin vaikeassa vaiheessa. Asia olisi saatava korjatuksi.

T e r v o : Neuvotteluja voidaan jatkaa vanhalla pohjalla, mutta ei maalaisliiton esittämällä pohjalla.

K a j a l a : Kun muistaa ryhmän ja Puolueneuvoston keskustelun yleissävyn, niin pitäisi olla varmuus siitä ettei synny konfliktia SAK:n kanssa. Uusitun hallituksen asema muodostuu vaikeaksi ulkopoliittisista ja myös sisäpoliittisista syistä. Jos näihin vaikeuksiin jouduttaisiin vielä lisäämään vaikeus SAK:n kanssa, niin hallituksen asema ei suinkaan olisi kovinkaan vahva.

P a a s i o : Vaaleihin on enää lyhyelti aikaa. Taloudel-

lisiä vaikeuksia on edessä. Jos vielä tulisi ristiriitaa SAK:n kanssa, ei meikäläisten olisi hauskaa olla hallituksessa.

A a t t e l a : Selosti ammattiyhdistysliikkeen meikäläisten jäsenten kannalta hallituskysymystä. Elinkustannusten noususta johtuu, että indeksi nousee ainakin 1044 pisteeseen tässä kuussa. Näin ollen pitäisi toimittaa kolmaskin indeksikorotus eli 15 %. Hallitukseen menosta joudutaan päättämään ajankohtana, jolloin ryhmä ei ole koolla. Tämä ei ole hyvä asia.

S k o g : Antikainen ilmoitti tänään keskustelleensa Sumun ja Lindblomin kanssa, jolloin oli todettu, että 10 %:n korotus palkkoihin on hyvä asia. Kriittillisen vaiheen muodostaa tammikuun korotusjuttu, mutta jos helmikuun puolella voidaan todeta, että indeksi alenee, niin se merkitsee sitä, että asia voidaan hoitaa.

F a g e r h o l m : Jos maalaisliittolaisten paperi merkitsee uutta suuntaa, niin me olemme hyvällä pohjalla. SAK:n vaaleihin ei voi vaikuttaa haitallisesti hallitukseen meno, jos sillä voidaan edistää vakauttamista.

P ä ä t ö s :

Hyväksyttiin sosialidemokraattisten neuvottelijain ehdotuksen pohjalla hallitukseen meno. Maalaisliittolaisten neuvottelijain ehtoihin ei voida suostua.

Y l e i s l a k k o o n nähden Työvaliokunta asettui kielteiselle kannalle. **A a t t e l a** ilmoitti olevansa sitä mieltä, että ellei muu auta on siihenkin turvauduttava.

U u s i i n v a a l e i h i n nähden oli Työvaliokunta sitä mieltä, että jos neuvottelut ajautuvat karille, niin pyritään uusiin vaaleihin. Ryhmän puheenjohtaja käy presidentin luona esittämässä asian.

Kokous päättyi kello 15.

V a k u u d e k s i :

Väinö Hakkila

Hugo Aattela

P ö y t ä k i r j a Sosialidemokraattisen Eduskuntaryhmän Työvaliokunnan kokouksesta, joka pidettiin ulkoasiainvaliokunnan kokoushuoneessa eduskuntatalossa 1 p:nä helmikuuta 1951.

Saapuvilla olivat: Hakkila, Leivo-Larsson, Kajala, Malkamäki, Tervo ja Aattela sekä puoluesihteeriksi Leskinen.

Puhetta johti Hakkila ja pöytäkirjan kirjoitti Aattela.

Kokous alkoi kello 16,15.

1 §.

Ryhmän toisen sihteerin valinta.

Sen johdosta, että ryhmän tiedoitussihteeriksi P a a s i o on nimitetty valtioneuvoston jäseneksi, otettiin käsiteltäväksi kysymys toisen sihteerin valitsemisesta ryhmälle.

Päätös.

Päätettiin ryhmän kokoukselle ehdottaa, että ryhmän tiedoitussihteeriksi valittaisiin ryhmän jäsen N i e m i .

2 §.

Valiokuntapaikkojen täydentäminen.

Otettiin käsiteltäväksi kysymys niiden valiokuntapaikkojen täydentämisestä, jotka olivat jääneet avoimiksi ryhmän eräiden jäsenten tultua nimitetyksi valtioneuvoston jäseniksi.

Päätös.

Päätettiin ehdottaa ryhmäkokoukselle, että avoimiksi joutuneet valiokuntapaikat täydennettäisiin seuraavasti:

Ulkoasiainvaliokunta.

Valtioneuvoston jäseneksi nimitetyn P a a s i o n ti-

lalle ryhmän jäsen K i l p e l ä i n e n .

Samalla ehdotetaan ryhmälle, että ulkoasiainvaliokunnan puheenjohtajaksi kannatettaisiin valittavaksi ryhmän jäsen Takki, joka on ilmoittautunut puheenjohtajakandidaatiksi.

Valtiovarainvaliokunta.

Valtioneuvoston jäseneksi nimitetyn H i l t u s e n tilalle valtiovarainvaliokunnan varajäsen K ä k e l ä ja valtioneuvoston jäseneksi nimitetyn P e l t o s e n tilalle valtiovarainvaliokunnan varajäsen A a t t e l a, sekä varajäseniksi K ä k e l ä n tilalle ryhmän jäsen H y k k ä ä l ä ja A a t t e l a n tilalle ryhmän jäsen H i i l e l ä.

Sivistysvaliokunta.

Valtioneuvoston jäseneksi nimitetyn P a a s i o n tilalle ryhmän jäsen K a u h a n e n.

Maatalousvaliokunta.

Valtioneuvoston jäseneksi nimitetyn L e p i s t ö n tilalle ryhmän jäsen L i n n a.

Työväenasiainvaliokunta.

Valtioneuvoston jäseneksi nimitetyn H u u n o s e n tilalle valiokunnan varajäsen H e l e n i u s, ja varajäseneksi H e l e n i u k s e n tilalle eduskunnan jäsenyydestä vapautuksen saaneen V. Järvisen varamiehenä eduskunnan jäseneksi tuleva K. A n d e r s s o n.

Perustuslakivaliokunta.

Varajäseneksi valtioneuvoston jäseneksi nimitetyn T e r v o n tilalle ryhmän jäsen L e i v o - L a r s s o n.

Puolustusasiainvaliokunta.

Valtioneuvoston jäseneksi nimitetyn T e r v o n tilalle ryhmän jäsen K a j a l a.

Kuopion läntiseen vaalipiiriin tehtävät
puhujamatkat.

Ilmoitettiin, että ryhmän aikaisemmin periaatteessa hyväksymä Kuopion läänin läntisen vaalipiirin alueelle tehtävä puhujarynnäkö ehdotetaan sikäläisen piirijärjestön puolesta tehtäväksi kuluvan helmikuun 25 päivänä.

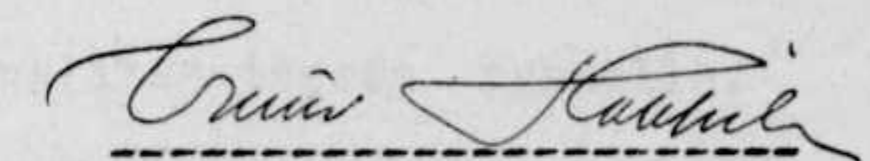
Piiritoimistosta on lähetetty yksityiskohtainen esitys rynnäkö järjestämisestä. Nyt olisi saatava riittävä määrä ryhmän jäseniä lähtemään puhujiksi suunniteltuihin tilaisuuksiin.

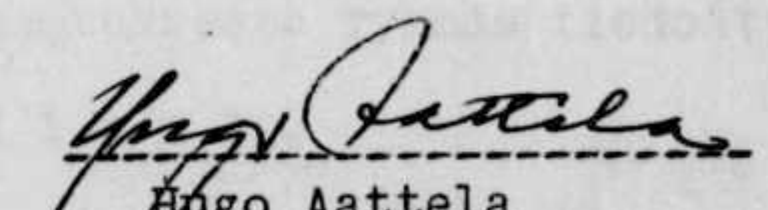
Päätös.

Päätettiin ryhmän kokoukselle ehdottaa, että Kuopion läänin läntiseen vaalipiiriin tehtävän puhujarynnäkön ajankohdaksi hyväksyttäisiin kuluvan helmikuun 25 päivä, ja että sihteerin tehtäväksi annettaisiin sopia ryhmän jäsenten kanssa matkan järjestelyä ja siihen osallistumista koskevista asioista.

Kokous päättyi kello 16,40.

V a k u u d e k s i :

Väinö Hakkila

Hugo Aattela

P ö y t ä k i r j a Sosia-
lidemokraattisen Eduskuntaryhmän
kokouksesta, joka pidettiin ryhmän
kokoushuoneessa eduskuntatalossa
1 p:nä helmikuuta 1951.

Nimenhuudossa merkittiin pois-
saoleviksi: Brander-Wallin, Fager-
holm, Hiltunen, Paasio, Raatikainen,
Salmela-Järvinen, Takki, Turunen,
Varjonen ja Welling.

Puhetta johti Hakkila ja pöy-
täkirjan kirjoitti Aattela.

Kokouksessa merkittiin saapu-
villa oleviksi puoluesihteerit Les-
kinen, SS:n toimittaja Eva Mykkä-
nen ja puoluetoveri Ylä-Rakkola.

Kokous alkoi kello 16,45.

1 §.

Ryhmän toisen sihteerin valinta.

Sen johdosta, että ryhmän tiedoitussihteerit P a a s i o
on nimitetty valtioneuvoston jäseneksi, otettiin käsiteltäväksi
kysymys toisen sihteerin valitsemisesta ryhmälle.

Päätös.

Päätettiin Työvaliokunnan ehdotuksesta ryhmän tiedoitus-
sihteeriksi valita ryhmän jäsen N i e m i .

2 §.

Valiokuntapaikkojen täydentäminen.

Otettiin käsiteltäväksi kysymys niiden valiokuntapaikkojen
täydentämisestä, jotka olivat jääneet avoimiksi ryhmän eräiden
jäsenten tultua nimitetyksi valtioneuvoston jäseniksi.

Päätös.

Päätettiin, että avoimiksi joutuneet valiokunta-paikat esitetään täydennettäväksi seuraavasti:

Ulkoasiainvaliokunta.

Valtioneuvoston jäseneksi nimitetyn P a a s i o n tilalle ryhmän jäsen K i l p e l ä i n e n .

Samalla päätettiin, että ryhmä kannattaa ulkoasiainvaliokunnan puheenjohtajaksi valittavaksi ryhmän jäsenen T a k i n .

Valtiovarainvaliokunta.

Valtioneuvoston jäseneksi nimitetyn H i l t u s e n tilalle valtiovarainvaliokunnan varajäsen K ä k e l ä ja valtioneuvoston jäseneksi nimitetyn P e l t o s e n tilalle valtiovarainvaliokunnan varajäsen A a t t e l a , sekä varajäseniksi Käkelän tilalle ryhmän jäsen H y k - k ä ä l ä ja Aattelan tilalle ryhmän jäsen H i i l e l ä .

Sivistysvaliokunta.

Valtioneuvoston jäseneksi nimitetyn P a a s i o n tilalle ryhmän jäsen A . T o l o n e n , joka on valiokunnan varajäsen, ja varajäseneksi A. Tolosen tilalle ryhmän jäsen K a u h a n e n .

Maatalousvaliokunta

Valtioneuvoston jäseneksi nimitetyn L e p i s t ö n tilalle ehdotti Työvaliokunta valittavaksi ryhmän jäsenen L i n n a n , mutta tämä ilmoitti olevansa k.o. valiokunnan varajäsen ja mieluummin pysyvänsä varajäsenenä, joten hänen asemestaan valiokunnan jäseneksi esitetään valittavaksi valiokunnan varajäsen P y y ja Pyyn tilalle varajäseneksi ryhmän jäsen S ä v e l ä .

Työväenasiainvaliokunta.

Valtioneuvoston jäseneksi nimitetyn H u u n o s e n tilalle valiokunnan varajäsen H e l e n i u s ja hänen

tilalleen varajäseneksi ehdotti Työvaliokunta valittavaksi eduskunnan jäsenyydestä vapautuksen saaneen V. Järvisen varamiehenä eduskunnan jäseneksi tulevan K. A n d e r s - s o n i n , mutta hänen asemestaan esitetään varajäseneksi valittavaksi ryhmän jäsen G. A n d e r s s o n ja K. Anderssonille varataan kaikki V. Järvisellä olleet valiokuntapaikat.

Perustusvaliokunta.

Varajäseneksi valtioneuvoston jäseneksi nimitetyn T e r - v o n tilalle ryhmän jäsen L e i v o - L a r s s o n .

Puolustusasiainvaliokunta.

Valtioneuvoston jäseneksi nimitetyn T e r v o n tilalle ryhmän jäsen K a j a l a .

3 §.

Kuopion läänin läntiseen vaalipiiriin tehtävät

puhujamatkat.

Ilmoitettiin, että ryhmän aikaisemmin periaatteessa hyväksymä Kuopion läänin läntiseen vaalipiiriin tehtävä puhujarynnäkö ehdotetaan sikäläisen piirijärjestön puolesta tehtäväksi kuluvaan helmikuun 25 päivänä.

Piiritoimistosta on lähetetty yksityiskohtainen esitys rynnäköön järjestämisestä.

Työvaliokunta ehdottaa, että Kuopion läänin läntiseen vaalipiiriin tehtävän puhujarynnäkö ajankohdaksi hyväksyttäisiin kuluvaan helmikuun 25 päivä, ja että sihteerin tehtäväksi annettaisiin sopia ryhmän jäsenten kanssa matkan järjestelyä ja siihen osallistumista koskevista asioista.

Puheenjohtaja H a k k i l a korosti erikoisesti sitä, että ryhmän jäsenten olisi osallistuttava Kuopion läänin läntiseen vaalipiiriin tehtävään puhujarynnäköön, sillä piirin sosialidemokraattinen puolue toiminta kaippa tukeamme.

K i l p e l ä i n e n : Sosialidemokraattinen toiminta

on Kuopion läntisessä vaalipiirissä vaikeuksissa ja ryhmän jäsenten olisi tulevia vaaleja silmällä pitäen annettava apuaan.

A a t t e l a : Toivoi, että ne ryhmän jäsenet, jotka eivät jonkin vakavan syyn vuoksi ole estyneitä lähtemästä puhujamatkalle helmikuun 25 päivänä Kuopion läntiseen vaalipiiriin, ilmottautuisivat matkallelähtijöiksi, sillä useita puhujapaikkoja on vielä täyttämättä. Puhujarynnäkönnä tunnuksena on: "Teot puntariin" ja tämä olisi huomioitava puheita valmistettaessa.

Päätös.

Hyväksyttiin Työvaliokunnan ehdotus.

4 §.

Valtioneuvoston jäseniksi nimitettyjen ryhmän jäsenten vero.

Keskusteltiin valtioneuvoston jäseniksi nimitettyjen ryhmän jäsenten ryhmälle suoritettavasta verosta.

Päätettiin, että valtioneuvoston jäseniksi nimitettyjen ryhmän jäsenten ryhmälle suoritettava vero, joka aikaisemmin on ollut 1.500 markkaa kuukaudelta, korotetaan 2.000 markaksi kuukaudelta.

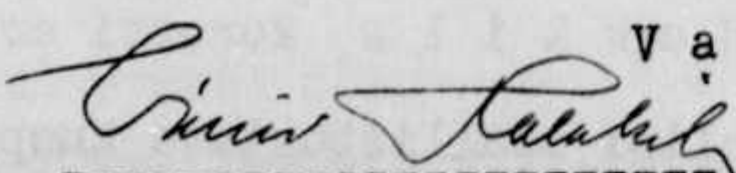
5 §.

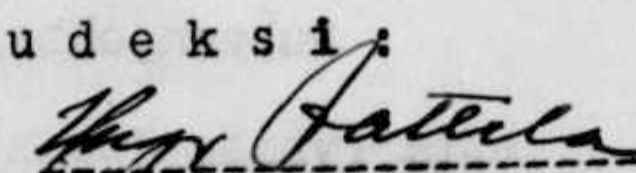
Ryhmän seuraava kokous.

Päätettiin pitää ryhmän seuraava kokous ensi torstaina kuluvan helmikuun 8 päivänä, alkaen kello 15.

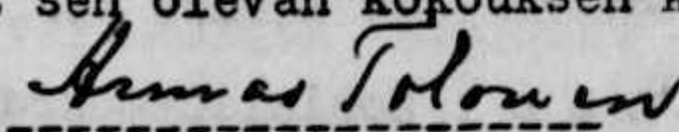
Kokous päättyi kello 17,05.

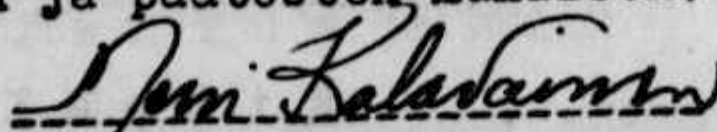
V a k u u d e k s i :

Väinö Hakkila

Hugo Aattela

Olemme tarkistaneet edellä olevan pöytäkirjan ja todenneet sen olevan kokouksen kulun ja päätösten mukaisen.

Armas Tolonen

J. K. Kallio

P ö y t ä k i r j a Sosialidemokraattisen Eduskuntaryhmän Työvaliokunnan kokouksesta, joka pidettiin ulkoasiainvaliokunnan kokoushuoneessa eduskuntatalossa 8 p:nä helmikuuta 1951.

Saapuvilla olivat: Hakkila, Kakkala, Niemi ja Aattela sekä kutsuttuna ryhmän jäsen Welling, puoluesihtööri Leskinen oli myös kokouksessa läsnä.

Puhetta johti Hakkila ja pöytäkirjan kirjoitti Aattela.

Kokous alkoi kello 14,30.

1 §.

Laki maataloustuotannon kannattavuuden turvaamisesta.

Otettiin käsiteltäväksi kysymys ryhmän suhtautumisesta hallituksen esitykseen laiksi maataloustuotannon kannattavuuden turvaamisesta.

W e l l i n g : Selosti ensin hallituksen esitystä, jonka mukaan maataloustuotannon hintojen ehdottamista varten asetettaisiin lautakunta. Hinnat vahvistaisi valtioneuvosto ehdotuksen pohjalla. Hallituksen esitys on melkoisen pyöreä ja jättää annettavan asetuksen varaan monien asioiden ratkaisun.

Rinnan hallituksen esityksen kanssa on jouduttu valtiovarainvaliokunnan maatalousjaostossa käsittelemään ryhmämme jäsenen E. P u s a n ym. lakialoitetta, jossa myös pyritään maatalouden kannattavuutta turvaamaan.

Esityksiä toisiinsa verratessa on joutunut toteamaan, ettei niistä saa täyttä selvyyttä siitä, mihin pyritään ja miten

maatalouden kannattavuuden turvaaminen olisi toteutettava. Ei ole myöskään täyttä selvyyttä siitä, mitä järjestelmän toteuttaminen tulisi maksamaan. Asiantuntijain laskelmien mukaan maksaisi Pusan esittämän järjestelmän toteuttaminen 13-15 miljaardia markkaa. Hallituksen esityksen toteuttaminen olisi ehkä hiukan halvempi valtiolle, mutta voisi johtaa samaan menoon kuin Pusankin ehdotus. Pusa on pitänyt mahdollisena, että hänen järjestelmänsä toteuttamisen kautta palkkojen aleneminen käy mahdolliseksi. Pusa antaisi lehmästä tuotantopalkkiota 5000 markkaa ja jokaiselta peltohehtaarilta 6000 markkaa. Puhuja katsoi, että Pusan ehdotuksen mukaan voidaan joutua palkitsemaan myöskin laiskuu-desta ja kyvyttömyydestä. Tuottajapalkkion saisi samansuuruise-na kaikki riippumatta siitä mitä tuottaa tai kykenee tuottamaan.

Puhuja ilmoitti valtiovarainvaliokunnan maatalousjaos-tossa asettuneensa sille kannalle, että hallituksen esitys olisi hylättävä, koska sekin nielee huomattavasti valtion varoja ja koska maatalouden kannattavuuden turvaamiseksi olisi myönnettä-vä varoja valtion tulo- ja menoarvion yhteydessä. Hän on ollut myöskin Pusan aloitteen hylkäämisen kannalla. Hallitukselle oli-si annettava kehoitus tutkia millä tavoin maataloustuotannon kan-nattavuus olisi Pusan aloitteen pohjalla järjestettävä.

K a j a l a : Katsoi, että Pusan aloitteeseen ei olisi suhtauduttava niin tuomitsevaisesti kuin Welling teki. Huomaut-ti, että sosialidemokraattien kansainvälinen linja on tuotannon palkitsemisen linja. Wellingin lausunnon mukaan Pusan linjan heik-koutena on, että sen mukaan palkitaan myöskin laiskoja, mutta ei-kö voida ajatella tukea annettavaksi tuottajalle tuotantoyksikön perusteella. Tosiasia on, että maatalous ei kannata. Peruslinja on Pusalla oikea, kunhan löydetään oikea muoto sen toteuttamiseksi.

A a t t e l a : Maataloustuotannon tukitoimenpiteitä

suunniteltaessa on huomioitava myös se, että kaikki maatalous-tuottajat eivät omaa samanlaisia mahdollisuuksia tuotteitten tuottamiseen. Niinpä esim. monen monilla pienviljelijöillä on kivisiä tai muuten huonokuntoisia maita. Heidän tilansa eivät myöskään aina ole sijaintinsa puolesta yhtä edullises-sa asemassa kuin monien keskikokoisten tai sitä suurempien tilojen omistajain maat ovat.

L e s k i n e n : Oli sitä mieltä, että jos valtiova-rainvaliokunnan enemmistö hyväksyy hallituksen esityksen, niin meikäläisten olisi silloin liitettävä valiokunnan maatalous-valiokunnalle annettavaan lausuntoon eriävä mielipide Pusan lakialoitteen pohjalla.

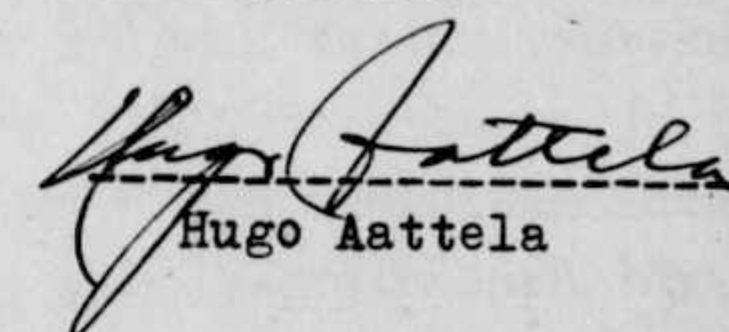
P ä ä t ö s :

Päätettiin, että siinä tapauksessa, että valtiovarain-valiokunta antaa hallituksen esitystä puoltavan lausunnon maatalousvaliokunnalle, valiokunnan sosialidemokraattiset jäsenet asettuvat Pusan lakialoitteen hyväksymisen kannalle, mutta jos valtiovarainvaliokunta esittää lausunnossaan hal-lituksen esityksen hylättäväksi, niin valiokunnan sosialide-mokraattiset jäsenet ehdottavat silloin hyväksyttäväksi Pusan lakialoitteen pohjalla myönteisen ponnen.

Kokous päättyi kello 15.

V a k u u d e k s i :

Väinö Hakkila

Hugo Aattela

P ö y t ä k i r j a Sosialidemokraattisen Eduskuntaryhmän kokouksesta, joka pidettiin ryhmän kokoushuoneessa eduskuntatalossa 8 p:nä helmikuuta 1951.

Nimenhuudossa merkittiin poissa-oleviksi: Andersson, G., Leivo-Larsson, Malkamäki, Raatikainen, Raunio, Simonen, Turunen, Varjonen ja Väyrynen.

Puhetta johti Hakkila ja pöytäkirjan kirjoitti Aattela.

Saapuvilla oleviksi merkittiin: Sosialidemokraattisen Puolueen puheenjohtaja Skog, puoluesihteerin Leskinen, järjestösihteerin Puskala, SAK:n pääsihteerin Lindblom, SAK:n toinen puheenjohtaja Antikainen, toimittaja E. Mykkanen ja piirisihteerin Siltari.

Kokous alkoi kello 15.

1 §.

Tilanneselostus.

Puoluesihteerin Leskinen selosti ryhmälle hallituksen uusimisesta ja Sosialidemokraattisen Puolueen hallitusvastuuseen osallistumisesta johtunutta tilannetta. Puhuja viittasi aluksi ryhmässä joulukuun 12 ja 14 päivinä hallituskysymyksen johdosta käytyyn keskusteluun. Ryhmän kannanilmaisu Puolueneuvostolle syntyi vaikeuksien jälkeen, koska asiassa ilmeni eri mielipiteitä. Puolueneuvostossa toistui sama kuin ryhmässä. Puolueneuvosto hyväksyi SAK:n esittämän kannan mukaisesti muovatun päätöslauselman.

Tämän jälkeen puhuja palautti mieliin ennen joulua maalaisliiton neuvottelijain kanssa käydyt neuvottelut, jotka joutuivat katkeamispisteeseen indeksikorotuskysymyksen johdosta. Silloin päätettiin neuvotteluja jatkaa kuluvan vuoden tammikuun aikana. Ennen neuvottelujen jatkamista Puoluetoimikunta ja ryhmän Työvaliokunta päättivät vaatia kahden 5 %:n suuruisen indeksikorotuksen toimittamista palkkoihin, sekä A-sopimuksen täytäntöönpanoa.

Neuvotteluissa tammikuun 15 p:nä keskustelu kohdistui kah-

teen asiaan, joista erikoisesti indeksikorotuskysymys muodostui vaikeaksi. Sukselainen oli sillä kannalla, että on toimitettava vain yksi 5 %:n suuruinen korotus. Maalaisliittolaisilla on tässä asiassa kolme kantaa. Heidän eduskuntaryhmässään ollaan jyrkästi sillä kannalla, että ei yhtään indeksikorotusta ja että tästä ei tingitä. Tämän vuoksi neuvottelut siirrettiin.

Puhuja selosti tämän jälkeen neuvotteluja SAK:n edustajien kanssa ja totesi, että näissä neuvotteluissa ei päästy yksimielisyyteen. SAK:n edustajissa herätti eniten epäilyjä se kohta, joka koski uuteen indeksiin siirtymistä. Myös yleisluontoisia huomautuksia heidän taholtaan tehtiin. Viitattiin myös edessä oleviin SAK:n ja TUL:n vaaleihin.

Puoluetoimikunnassa asiasta keskusteltaessa pidettiin indeksikorotuksen saamista tärkeänä ja katsottiin, että jos tämä kaikkein vaikeimmaksi osoittautunut kohta saadaan niin ratkaistuksi, että indeksikorotukset suoritetaan, niin hallitukseen osallistumiseltamme on huomattava este poistunut.

Asia oli myöskin ryhmän Työvaliokunnassa esillä, joka tuli Pusa lukuunottamatta samaan tulokseen kuin Puoluetoimikuntakin. Pusa oli tuotantopalkkiolinjallaan ja katsoi, että sitä tietä saadaan hinnat alenemaan ja indeksikorotuksia ei tarvitse tehdä.

Tämän jälkeen mentiin ratkaisevaan neuvotteluun maalaisliiton edustajien kanssa. Sopimuksen eri kohdista käytiin pitkää keskustelua ja taholtamme pidettiin kiinni vaatimuksistamme, niin myös maatalouden kohdalla, vaikka myönnettävä on, että maataloustuotteiden kohdalla kannassamme tapahtui huononnuksia aikaisempaan kannanottoomme verraten. Näin syntyi sopimus, jonka puhuja tämän jälkeen esitti ryhmälle.

Sopimus liitteenä pöytäkirjassa.

Puhuja kosketteli tämän jälkeen pääministerin puhetta Kuopiossa ja ministeri Heljaksen puhetta Orivedellä. Pääministeri valitti puheessaan, että sosialidemokraattien hallitukseen osallistuminen on tullut maalaisliitolle kalliiksi. Tällä hän lähinnä tarkoitti indeksikorotuksien maksamisasiaa. Toisaalta on huomattava, että puhe oli ulospäin annettu selitys tapahtuneesta hallitusuudistuksesta. Heljaksen puhe oli saman sisältöinen. Siinä valitettiin, että saavutettuja etuja on menetetty.

Kokoomuksen reaktio on lyhyt, mutta siitä ilmenee kademielisyyttä sen johdosta, ettei heitä otettu mukaan hallitukseen. Pikkupuolueet ovat tyytymättömiä sen johdosta, ettei heidän edustajiaan otettu mukaan hallituskysymyksen johdosta käytyihin neuvotteluihin. Kommunistit ovat tapahtuneen hallituksen uudistuksen johdosta raivoissaan.

Tämän jälkeen puhuja kosketteli kohta pidettävää SAK:n Valtuuston kokousta. Sillä on kaksi tehtävää: 1) SAK:n vaalien ohjeiden antaminen ja 2) Päätöksen teko uuteen tilanteeseen suhtautumisesta.

Erääksi varsin vaikeaksi kysymykseksi muodostuu nyt, miten hoidetaan tammikuun indeksi. Tähän liittyy myös kysymys hinnoista ja vientimaksuista. On näkyvissä kolme ehdotusta: 1) Kun keran on ryhdytty talouselämän vakauttamista toteuttamaan, niin ei tällöin voida tehdä muuta kuin pitää kireästi kiinni siitä, että hinnat ja palkat eivät pääse nousemaan. 2) SAK:n taholla pidetään kiinni siitä, että tammikuun indeksikorotus on maksettava. Tällä seikalla vaikutusta myöskin SAK:n vaaleissa. 3) Puhdasta kansantaloudellista linjaa ei voida noudattaa, joten on meneteltävä niin, että tärkeiden tavaroiden hintoja alennetaan valtion tuen avulla. Tämä kyllä leimataan pisteostoiksi, mutta siitä huolimatta on puhujan mielestä tälle tielle mentävä.

Puhuja esitti vielä eräitä "väliaikatietoja" vaaleista. Hän totesi, että TUL:n taholla on vaalit tähän asti hoidettu hyvin. Uusimaa ja Tampereen piiri ovat tällä kertaa kunnossa. SAK:n vaaleissa on äänilaji kulkenut mollissa. Ollaan huomattavasti pessimistisempiä kuin TUL:n vaaleissa.

Mitä tuleviin eduskuntavaaleihin tulee niin olisi ryhmän jäsenten kierrettävä ahkerasti piireissään puhujamatkoilla. Vaalivalistustyötä on nyt jo ryhdyttävä tekemään.

Lopuksi puhuja ilmoitti, että hallituksessa olevilta puolueemme jäseniltä on saatu lupaus, että jos he eivät voi tehtyä hallitussopimusta toteuttaa, niin he jättävät paikkansa hallituksessa.

Puheenjohtaja H a k k i l a kiitti puoluesihteerin selostuksesta ja ilmoitti, että ryhmän taholta oli varauduttu kiirehtimään uusien vaalien toimeenpanoa, mutta toimenpiteeseen ei ryhdytty koska hallitussopimus saatiin aikaan.

Selostuksen johdosta syntyi keskustelua.

H u u n o n e n : Maalaisliiton kanssa tehty sopimus on jo eräiltä osilta toteutunut ja eräiltä osilta se on "rullaamassa".

Niinpä indeksikorotukset on toteutettu. Samoin on A-sopimus toteutettu teollisuuden ja liikealan kohdalla. Järjestymätömi- alojen kohdalla on tilanne kirjava. Valtioneuvosto teki päätöksen, että sille voidaan valittaa, ellei A-sopimusta ole toteutettu. Tähän mennessä ei ole tullut yhtään valitusta.

Hintakysymyksissä ei vielä ole saatu selvyttä. Hintasäännöstelyn toteuttaminen tuottaa vaikeuksia. Fagerholmin hallituksen aikana säännöstelykoneisto purettiin, nyt on luotava uudelleen hintasäännöstelykoneisto. Tilanne on pyrittävä selvittämään ennenkuin uusia hintaratkaisuja tehdään. Ulkomaan tuonnin aiheuttamat hintain nousut vaatii vakavaa huomiota. Pohjan selvittäminen on vaikea tehtävä. Valtiovalta ei voi kontrolloida hintoja. Esitti tämän jälkeen tietoj- ja eräistä hintakysymyksistä. Piti tärkeänä, että olot myöskin hintarintamalla saataisiin vakautetuiksi. Oli henkilökoh- taisesti sitä mieltä, että vakauttamislinjaa olisi pyrittävä toteuttamaan ilman tammikuun indeksin nousun aiheuttamaa koro- tusta.

J o k i n e n : Miten hallitus aikoo hoitaa maataloustyö- väen palkkajärjestelyn ja myös metsätyöläisten palkanormien määrittelyn?

H u u n o n e n : Asia on maataloustyöläisten kohdalla hinta- ja palkkaneuvostossa. Metsä- ja uittotyöläisten palk- karatkaisu jäi "puolitankoon". Palkat ovat jääneet kuoppaan. Metsäpalkkaneuvoston ehdotuksesta metsätyöläisten palkkoja korotettiin vielä 6,5 %. Työntekijät valvovat huonosti etujaan. Tarkastajia on vähän. Kommunistien toimesta työolot ovat erit- täin sekavat. Työnantajat käyttävät tilannetta hyväkseen ja saa- vat lisää voittoa alennettujen palkkojen vuoksi.

T e r v o : Poliittisista tekijöistä johtuen ja pitkien neuvottelujen tuloksena päädyttiin tukipalkkiolinjaan. On py- rittävä estämään elinkustannusindeksin nousu, vaikka se jo tammikuussa oli 1050 pistettä. Ennakkolaskelman mukaan indek- si nousisi maaliskuussa 1106 pisteeseen. Laskelmat on tehty varovaisesti. Ne osoittavat, että on ostettava 70-80 pistet- tä elintarvikkeiden hintojen alentamisella tukipalkkioiden avulla. Palkansaajien uhraus jäisi täten kohtuulliseksi. Myös- kin muut intressipiirit joutuisivat kantamaan huomattavan osan.

Pisteostoihin tarvittaisiin tässä vaiheessa 11,9 mil-

jaardia markkaa. Valtiovarainministeriön suunnitelman mukaan valtio hankkisi tähän tarkoitukseen tuloja seuraavasti: vienti- maksuja vapaaehtoisen sopimuksen mukaan (neuvottelut käynnissä) 2,6 miljaardia markkaa. Hankintaan lisää kahvia myyntiin, josta veroina ja tulleana saadaan 3 miljaardia, osakeyhtiöiden veron korottamisella 4,9 miljaardia, omaisuusveron korottamisella 0,5 miljaardia, metsämyyntiverolla 0,5 miljaardia, ylellisyysverol- la 0,5 miljaardia ja pakkolainan ottamisella 0,5 miljaardia eli yhteensä 12,5 miljaardia markkaa.

Asian johdosta käytävät neuvottelut ovat vaikeita, mutta tämä tie on käyttökelpoinen.

H i l t u n e n : Tervon esittämä suunnitelma on rohkea. Sehän on samanlaista pisteiden ostamista, josta Kekkosen halli- tusta arvosteltiin. Kekkosen suorittamat pisteostot vaikuttivat inflaatiokehitykseen niinkuin hiekkaa olisi heitetty rattaisiin, mutta elinkustannusindeksi nousi kuitenkin. Tervo puhui 70 pis- teen ostamisesta, mikä merkitsee sitä, että elinkustannusindeksi jäisi yhtä pistettä vaille palkankorotuksen nousua aiheuttavan rajan. Tosiasiassa olisi ostettava 80 pistettä. Kansantaloudel- lisessa osastossa on laskettu tähän tarvittavan 14 miljaardia markkaa. Huunosella on peukalon alla joukko hinnankorotusvaati- muksia, joihin osittainkin suostuminen nostaa jälleen indek- siä. Sanoi, ettei hän usko Tervon indeksilukuihin. Tulopuolella on varmoina tuloina pidettävä osakeyhtiöveron korottamisella saa- tavaa tulojen lisäystä, samoin vientimaksuista saatavia tuloja. Mutta tulopuolelle jää 5-6 miljaardin vajaus. Ja mihin joudu- taan maaliskuussa? Muistettava myös on, että budjetista puuttuu valtioneuvoston päätöksen mukaan valtion viran tai toimen halti- jain palkkojen indeksikorotuksen aiheuttama meno. Talousarvioon ei myöskään ole otettu viime vuoden pisteostoja. Suunnitelmalla on lisäksi se ikävä puoli, että talous jälleen kytketään tuki- palkkioihin. Budjetti on jo 140 miljaardin paikkeilla. Tukipalk- kiojärjestelmän purkaminen on vaikea tehtävä. Tervo sanoi, että se puretaan vaalien jälkeen, mutta en usko siihen. Asiassa on vie- lä sekin puoli, että jos maailmanmarkkinoilla hinnat laskevat me saamme siitä huolimatta suorittaa tukipalkkioita.

Oma linjani olisi se, että tammikuun indeksiiä on pidettävä tosiasiana ja sen perusteella myös mieluummin maksettava 5 % palkankorotus, kuin suoritettava pisteostoja. Hinnantasausrahas- toa, joka kulkee budjetin ulkopuolella, voitaisiin käyttää eri- näisten ulkomailta tuotavien tavaroiden hintojen alentamiseen.

Indeksin pisteostoissa ei siis olisi mentävä taaksepäin, vaan indeksin nousu olisi koetettava pysäyttää nyt. Taloudellinen suunnitteluneuvosto vastustaa yksimielisesti - siis myöskin meidän edustajamme - tukipalkkioita. Jos Tervon linja hyväksytään, niin monta hyvää asiaa jää toteuttamatta.

S k o g : Sen jälkeen kun hallitukseen mentiin ovat hallituksen meikäläiset jäsenet ryhtyneet toteuttamaan sopimusta, joka maalaisliiton kanssa tehtiin. Sanoi kiinnittäneensä huomiota siihen, että täällä on tänään esiintynyt kaksi linjaa: Hiltusen linja ja Tervon linja. Ilmoitti, että Puoluetoimikunta on hyväksynyt Tervon linjan, jonka myös hallituksessa olevien sosialidemokraattien ryhmä on hyväksynyt. Meikäläisten kannalta katsoen ei voida selvitä ilman subventiolinjaa. Ensi lauantaina tai sunnuntaina siitä viimeistään on päätettävä.

A n t i k a i n e n : SAK:n vaalien tulosta silmällä pitäen ei ole huononnettava joukkojen mielialaa. SAK:n taholla on pyritty säilyttämään yksimielisyys meikäläisen hallitusryhmän kanssa. Me lähdemme kuitenkin siitä, että indeksiturva on säilytettävä. Jo tapahtunut indeksin nousu on palkankorotuksella maksettava. Hyvitys on suoritettava. Hintojen alentamisella ei tilannetta näin kriittillisessä vaiheessa voida hoitaa ellei myös indeksikorotusta suoriteta. SAK on valmis sen jälkeen keskustelemaan indeksin perusteiden tarkistamisesta. Ollaan myös valmiit harkitsemaan määräaikaista palkan hyvitystä. Hallituksen on huolehdittava A-sopimuksen toteuttamisesta. Maatalouspalkkojen järjestämisessä on vaikeuksia. Metsäpalkkoihin toimitettu 6,5 %:n korotus ei ole riittävä.

T e r v o : Arvosteli Hiltusen lausuntoa. Meillä on selvä linja, antaa sen rullata eteenpäin. Toinen linja on taloudellisen suunnitteluneuvoston linja. Hallitusryhmä on kuitenkin subventiolinjan kannalla ja katsoo, että sitä on ryhdyttävä toteuttamaan heti, mutta Hiltunen siirtyisi siihen myöhemmin. Huomautti, että valtion verotulot ovat nousseet.

H u u n o n e n : Toisti, että peruskysymys on indeksiturvasta. Jos heti toimitetaan uusi 5 %:n suuruinen indeksikorotus palkkoihin, niin silloin emme millään saa hintoja kiinni. Joudumme silloin joka kuukausi tarkistamaan palkkoja.

K ä k e l ä : Viittasi ryhmässä aikaisemmin hallituskysymyksen johdosta käytyyn keskusteluun ja sanoi, että tämä asia

on hoidettu hyvin keskitetysti. Nuotit eivät kuitenkaan ole selvät. Vaikeuksia on ja nyt vasta keskustellaan ohjelmasta. On tietysti teoreettisia mahdollisuuksia palkka- ja hintasulun asettamiseen, eri asia on kestääkö sellainen sulkua. Arvosteli säännöstelyyn palaamista. Hallitus voi pyrkiä tinkimään sosiaalisista menoista. Työllisyyskysymys on huonosti hoidettu. Asia olisi voitu hoitaa budjetin puitteissa.

P u s a : Kekkonen on ajettava pois hallituksesta. On laadittava kelvollinen ohjelma, jota miehet hoitavat. Selosti suunnitelmaansa tuotantopalkkioiden järjestämiseksi. Väkirehujen hintoja olisi alennettava. Arvosteli hallituksen päätöstä maataloustuotteiden hintojen nousun estämiseksi. Sanoi vastustaneensa hallitukseen menoa ja ehdottaneensa virkamieshallituksen muodostamista laadittua ohjelmaa toteuttamaan. Selosti vielä tuotannon kohottamisohjelmaansa. Vaaleissa saadaan vesiperä huonon maatalouspolitiikkamme ansiosta.

L i n d b l o m : SAK:lle annettu vekseli on lunastettava. Indeksisidonnaisuusehdot ovat vaakana toisiin ryhmiin nähden. Miten vakauttaminen aiotaan toteuttaa? Indeksisidonnaisuudesta vapauttaminen ja palkkasulku ovat parhaita aseita kommunisteille. SAK on valmis keskustelemaan avunannosta vakauttamisen toteuttamisessa. Indeksikorotus on maksettava ja hintojen alennukset sen jälkeen toimeenpantava. Tiedusteli aiotaanko luopua maksamasta niitä 4 miljaardia, jotka on luvattu.

J o k i n e n : Hallitukseen meno oli huonosti harkittu toimenpide. Pääasiana näyttää olleen se, että eräät miehet pääsivät hallitukseen. SAK:ta ei ole haluttu kuulla riittävän selvästi. A-sopimusta ei ole pantu täytäntöön, siihen sisältyy myös 5 %:n korotus tammikuulta. Ylellisyysvero on vaikea toteuttaa. Yhtiöverotuksen korotuksessa olisi kiinnitettävä huomiota pieniin osakeyhtiöihin, joiden kohdalla verotus on niin raskas, että se vaikuttaa tuhoisasti. Hallitukseen menosta oli puhujalla sellainen käsitys, että siitä tulee "pannukakku". Puolueen jäsenet menivät hallitukseen "varkain". Näille miehille lankeaa vastuu seurauksista, joita esim. SAK:lle annettujen lupausten täyttämättömyydestä johtuu.

H i l t u n e n : Täällä on minua parissakin puheenvuorossa moitittu siitä, että minulla on oma kantani asioiden hoitamisesta tällä hetkellä. Täytyy olla oikeus esittää myös oma käsityksensä asioista. Tiedusteli Huunoselta miksi nähdään indeksijuttu raskaana, kun ei nähdä mitä pisteostot maksavat. Hintoja

olisi pidettävä kurissa ja kaikkiin hinnankorotusvaatimuksiin ei olisi suostuttava. Huomautti uudelleen siitä, että hän mieluummin menee siihen, että tammikuussa tapahtuneen indeksin nousun johdosta myönnetään palkkatyöntekijöille ja kaikille palkkaa nauttiville 5 % suuruinen palkankorotus, koska jää yli 40 pistettä ostamatta.

L e p i s t ö : Tällä käyty keskustelu osoittaa kuinka vaikeassa asemassa ollaan. Jos tilanne olisi saanut jatkua ja kehittyä samaan suuntaan vaaleihin asti, niin olisimme joutuneet vallan hyllyvälle pohjalle. Taloudellisten asiantuntijain selvitys on otettava varteen. Kansassa ilmenee ostoryntäystä. Mielialassa olisi saatava muutos ja rauhoittuminen aikaan. Huomautti Pusan lausunnon johdosta, että väkirehujen hinnan alentamisella ei suuria saavuteta, koska maassa ei ole väkirehujä ja niitä ei voida maahan tällä kertaa tuottaa. Katsoi, että Hiltusen linjalla ei ole toteuttamisen mahdollisuuksia. Väitti, että talouselämä ei kestä 5 %:n palkankorotusta. Kun täällä on huomautettu, että hallitukseen mentiin, vaikka yksityiskohtaista ohjelmaa ei oltu tehty, niin on tämän johdosta sanottava, että hallituksen ulkopuolella oltaessa ei yksityiskohtaisen ohjelman valmistamiseen ole edellytyksiä, koska ei riittävän tarkoin tunneta kaikkia asianhaaroja.

K a j a l a : Kun täällä on Fagerholmin hallitusta katsottu kuin kadotettua paratiisia, niin on muistettava, että juuri se kumosi palkkasäännöstelyn. Jos aiotaan saada muutos parempaan nykyisessä tilanteessa, on sen eteen jotakin tehtävä. Oli todella yhdestoista hetki mennä hallitukseen. Sinne olisi pitänyt mennä jo maaliskuussa. Kun tarkastelee esitettyjä ratkaisukeinoja, niin huomaa, että esillä on kaksi linjaa: 1) Puhdas liberalistinen talouslinja, jota valitettavasti jotkut meikäläisetkin kannattavat, ja 2) Subventio-linja, jota sosialide-

mokraatit ovat noudattaneet Ruotsissa ja Englannissa.

Tervon esittämä linja on parempi kuin vastaehdotukset. Suosittelee metsän myynnistä otettavaksi veroa.

A a t t e l a : On tosiasia, että miehemme ovat nyt hallituksessa oltaneepa sinne menosta mitä mieltä tahansa. Poliittinen viisaus sanoo, että ainakaan omien taholta ei ole tahallisesti vaikeutettava hallitusmiestemme toimintaa.

M u i k k u : Pelkään ettei hallituksessa olevat miehemme kevään kuluessa saa aikaan mitään sellaista, että se vaikuttaisi myönteisesti. Kahvikysymystä ei ole hoidettu hyvin. Toivon, että miehemme ainakin yrittäisivät toimia niin, että sillä olisi myönteinen merkitys mielipidemuodostukseen.

P ä ä t ö s :

Keskustelun päätyttyä puheenjohtaja totesi, että tässä kokouksessa ei tehdä päätöstä käsiteltävänä olevasta asiasta.

2 §.

Lähetystöjä.

Ryhmäkokoukseen saapui Etelä-Suomen Merikalastajain Liiton siirtoväen kalastajain ryhmän lähetystö esittämään ryhmälle siirtoväkeen kuuluvien kalastajien huolia. Lähetystön taholta huomautettiin, että väliaikainen kalastuslaki lakasi viime vuoden lopulla olemasta voimassa. Nyt voimassa oleva laki ei suo siirtoväen kalastajille mahdollisuutta harjoittaa ammattiaan. Hallituksen kalastuslakiesitys ei ehkä sellaisenaan mene eduskunnassa lävitse. Kalastajat pyytävät väliaikaisen kalastuslain aikaansaamista. Ellei tällaista lakia saada kalastajat joutuvat houkutukseen mennä kalastamaan, mutta siihenkään ei voida mennä, koska siitä voi olla seurauksena pyydyksien menettäminen.

Puheenjohtaja **H a k k i l a** kiitti lähetystöä antamistaan tiedoista ja sanoi ryhmän kiinnittävän vakavaa huomiota lähetys-

tön esittämiin asioihin.

Tämän jälkeen saapui ryhmän kokoukseen Pohjois-Suomen työttömien lähetystö, jonka taholta kiinnitettiin vakavaa huomiota Pohjois-Suomessa vallitsevaan työttömyyteen, jonka laajuutta ei täällä Etelä-Suomessa tarkoin tunneta. Iissä pidettiin kuluvaan kuun 4 p:nä suuri työttömien kokous, jossa mm. todettiin, että valtioneuvoston antamissa ohjeissa työttömyyden hoitamiseksi on virheitä, jotka olisi korjattava.

Lähetystön puolesta jätettiin ryhmälle kirjelmä.

Lähetystön puolesta huomautettiin vielä, että Yli-Iin kunnassa on verorästejä 2.000 markkaa jokaista kunnan asukasta kohti ja että kunnan veroäyri on 16 markkaa. Kunta ei siis kykene omasta takaa järjestämään työttömille kuntalaisille töitä. Veroäyri olisi vielä noussut niin, että se olisi ollut 20 markkaa, mutta talousarviota supistamalla se saatiin jäämään e.m. 16 markkaan.

Valtion työttömyysohjeet johtavat siihen, että työttömät joutuvat odottamaan kuukausia ennenkuin heille annetaan työtä.

Puheenjohtaja H a k k i l a kiitti lähetystä käynnistään ja annetuista tiedoista. Ryhmän tietoon on jo aikaisemmin saatettu, että Pohjois-Suomen kunnat ovat taloudellisissa vaikeuksissa. Ryhmälle on nyt käynyt selväksi, että siellä on vaikeuksia työttömyyskysymyksen kohdalla. Vakuutti, että ryhmä kiinnittää vakavaa huomiota lähetystön esittämiin näkökohtiin.

Ryhmäkokoukseen saapui myös Outokumpu Oy:n eri osastojen työläisten lähetystö, jonka taholta kiinnitettiin ryhmän huomiota siihen, että Outokumpu Oy:ssä on työntekijäin ja työnantajan välille syntynyt vakavaa ristiriitaa A-sopimuksen soveltamisen johdosta. Työnantaja esiintyy tässä asiassa

jäykkänä, mikä vaikeuttaa asian hoitamista. Outokumpu Oy:n olisi erottava Työnantajain liitosta, joka painostaa valtioenemmistöisten yhtiöiden laitoksia.

Puheenjohtaja H a k k i l a kiitti lähetystä käynnistään ja vakuutti ryhmän kiinnittävän huomiota lähetystön esittämiin tietoihin.

3 §.

Laki maataloustuotannon kannattavuuden tukemisesta.

Otettiin käsiteltäväksi kysymys ryhmän suhtautumisesta hallituksen esitykseen laiksi maataloustuotannon kannattavuuden turvaamisesta.

Työvaliokunta ehdotti, että siinä tapauksessa, että valtiovarainvaliokunta antaa hallituksen esitystä puoltavan lausunnon maatalousvaliokunnalle, valiokunnan sosialidemokraattiset jäsenet asettuvat Pusan lakialoitteen hyväksymisen kannalle, mutta jos valtiovarainvaliokunta esittää lausunnossaan hallituksen esityksen hylättäväksi, niin valiokunnan sosialidemokraattiset jäsenet ehdottavat silloin hyväksyttäväksi Pusan aloitteen pohjalla myönteisen pönten.

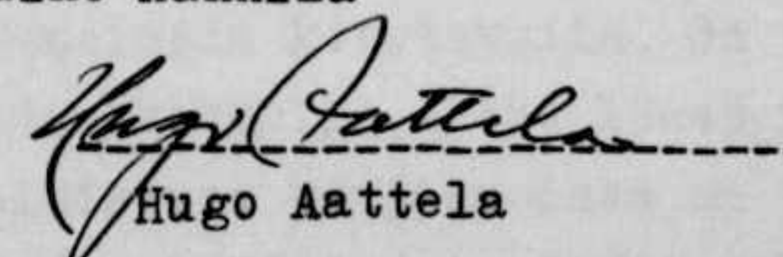
P ä ä t ö s :

Päätettiin hyväksyä Työvaliokunnan ehdotus. Mikäli aihetta ilmenee tuodaan asia uudelleen ryhmän käsiteltäväksi.

Kokous päättyi kello 19.

V a k u u d e k s i :

Väinö Hakkiila

Hugo Aattela

Olemme tarkistaneet edellä olevan pöytäkirjan ja todenneet sen olevan kokouksen kulun ja päätösten kanssa yhtäpitävän.

P ö y t ä k i r j a Sosialidemokraattisen Eduskuntaryhmän kokouksesta, joka pidettiin ryhmän kokoushuoneessa eduskuntatalossa 13 p:nä helmikuuta 1951.

Nimenhuudossa merkittiin poissaoleviksi: Brander-Wallin, Hakkila, Koivulahti-Lehto, Malkamäki, Sävelä, Varjonen ja Welling.

Puhetta johti Leivo-Larsson ja pöytäkirjan kirjoitti Aattela.

Saapuvilla oleviksi merkittiin: Sosialidemokraattisen Puolueen puheenjohtaja, ministeri Skog, puoluesihteerit Leskinen, puoluetoimitsijat Myllymäki, Pitsinki ja Anto, SAK:n puheenjohtaja Sumu ja toinen puheenjohtaja Antikainen, pääsihteerit Lindblom, SAK:n Työvaliokunnan jäsen Backman, toimittajat Mykkänen ja Kalkkinen sekä puoluetoveri R. Rinne.

Kokous alkoi kello 13.

1 §.

Virkamiesliiton lähetystö.

Ryhmän kokoukseen saapui Virkamiesliiton lähetystö, jonka puolesta liiton puheenjohtaja, yli-insinööri S u v a n t o selosti lähetystön käynnin tarkoitusta. Puhuja huomautti, että virkamiehet eivät ole tyytyväisiä suunniteltuun 10 %:n suuruisen A-korotukseen. He toivovat, että heille tehtäisiin oikeutta palkkausiassa. Lähtökohta on selvä ja heidän vaatimuksensa vaatimaton. Keväällä virkamiesten taholta ilmoitettiin valtiovallalle, että mikäli muiden palkalla elävien ryhmien kohdalla toimitetaan indeksin noususta johtuvia korotuksia, on myöskin virkamiehille toimitettava vastaava korotus. Virkamiehet vertaavat palkkaansa muiden ryhmien palkkaan ja tapahtuneisiin korotuksiin. On todettu, että A-korotus on työntekijöiden kohdalla ollut 15-45 %. Tie- ja vesirakennushallituksen alaisissa korjaamoissa on työntekijäin palkkoja korotettu 30-35 %; puhelintyöntekijäin palkkoja 25-30 % ja liiketyöntekijäin palkkoja alan ammatillisilta jär-

jestöiltä saatujen tietojen mukaan on korotettu 20-25 %. Puhuja toivoi, että tämä ryhmä, joka ymmärtää palkkatyöntekijäin asemaa, suhtautuisi myönteisesti virkamiesten oikeutettuihin vaatimuksiin.

Puhuja jätti ryhmälle Virkamiesliiton kirjallisen kannan- ilmaisun.

Liitteenä tässä pöytäkirjassa, samoin Henkisen Työn Kes-
kusliiton kirjelmä 13.2.1951.

Puheenjohtaja L e i v o - L a r s s o n kiitti lähetystä antamistaan tiedoista ja vakuutti, että ryhmä ratkaisee kantansa asiassa asiallisten näkökohtien perusteella ja että ryhmän taholta koetetaan jouduttaa palkkauskysymyksen ratkaisua.

2 §.

Vakauttamiskysymys.

Otettiin käsiteltäväksi ryhmän kannan määrääminen vakauttamiskysymykseen.

T e r v o : Käytti asiasta alustavan puheenvuoron. Puhuja totesi aluksi, että on esitetty kaksi linjaa vakauttamiskysymyksen hoitamiseksi. Toinen on palkkasulkulinja ja toinen on subventiolinja. Viittasi taloudellisen suunnitteluneuvoston PM:ssä esitettyyn kantaan, jonka mukaan mm. indeksin tarkistuskauden pituus olisi kolme kuukautta. On esitetty, että palkkojen korotuksia ei olisi toimeenpantava. Indeksi nousisi kyllä 1200 pisteeseen ja tämä muodostaisi uuden pohjan hintojen ja palkkojen keskinäisen suhteen järjestämiselle. Tämän linjan toteuttamiseksi ei kuitenkaan ole käytännöllisiä mahdollisuuksia. On näin ollen turvauduttava pisteostoihin, mutta niitäkään ei voida ostaa sillä nopeudella kuin olin suunnitellut.

On kuitenkin sovittu siitä, että subventiolinjaa ryhdytään toteuttamaan. Kohteina puhuja mainitsi ensin lapsilisän korottamisen 750 markasta 1000 markaksi, mikä merkitsisi 3.750 milj. markan menoa. Voin hintaa on suunniteltu alennettavaksi 110 markalla kilolta, jolloin hinta olisi 250 markkaa ja alkaisi hinnan alennus kuluvan kuun 26 päivästä. Tähän menisi rahaa 4.500 milj. markkaa. Margariinin hintaa alennettaisiin 20 markalla kilolta ja menisi siihen 600 milj. markkaa. Sokerin hintaa alennettaisiin 10 markalla kilolta, johon menisi 700 milj. markkaa. Emmendal-juuston hintaa alennettaisiin 75 markalla kilolta ja edamerjuuston hintaa 50 markalla kilolta ja menisi näihin alennuksiin yhteensä 300 miljoonaa markkaa. Edellä mainitut subventiot vaativat yhteensä käytettäväksi valtion varoja 9.850 miljoonaa mark-

kaa. Myöhemmässä vaiheessa toimitettaisiin vielä eräitä muitakin hintojen alennuksia pisteostojen avulla. Niinpä on keskusteltu maidon, kerman, jauhojen, leivän ja tupakan hintojen alentamisesta. Asiasta on tehty jo periaatepäätös, mutta on lähemmin selvitettävä, miten hintojen alennus e.m. tavaroiden kohdalla tapahtuu. Pisteostoja on suoritettava asteettain. Ellei pisteostoja suoritettaisi nousisi elinkustannusindeksi kuluvan kuun lopussa 1085 pisteeseen ja maaliskuun lopussa 1106 pisteeseen. Indeksiostoilla pidettäisiin indeksi 1050 paikkeilla. Puhuja totesi, että tämä kysymys saatiin hallituksen keskuudessa selvitettyksi suhteellisen helposti.

Toinen kysymys, nim. virkamiesten palkkojen korottamisasia, on paljon vaikeampi hoitaa. Maalaisliittolaiset ovat sitä mieltä, että virkamiehille ja maataloustyöläisille ei ole myönnettävä mitään korotusta. He pitävät maataloustyöläisten palkan korotusta varsin vaikeana asiana, sillä jos maataloustyöläisille myönnetään A-korotus, niin silloin maataloustuottajat vaativat 15 % suuruista korotusta tuotteilleen.

Hallitus asetti ministerivaliokunnan käsittelemään maataloustyöläisten palkkausasiasia. Se esitti kaksi erilaista ehdotusta. Metsä- ja uittotyöläisten palkkoihin toimitetaan A-sopimuksen mukainen korotus.

Puoluetoimikunta hyväksyi kokouksessaan subventiolinjaa koskevat toimenpiteet, mutta viran tai toimen haltijain palkkauskysymyksessä puoluetoimikunta asettui sille kannalle, että olisi pyrittävä 10 % suuruiseen korotukseen.

Puheenjohtaja Leivo-Larsson kiitti puhujaa ryhmälle antamistaan tiedoista.

L e p i s t ö : Yleislinjasta keskusteltaessa ei hallituksen piirissä ilmennyt vaikeuksia. Sen sijaan palkkojen korotus muodostui vaikeasti ratkaistavaksi asiaksi. Maataloustuotteiden hinnat ovat nyt jo niin korkeat, että niitä ei enää voitaisi nostaa. Tulee siis kysymykseen se, että valtion varoista korvattaisiin maataloustuottajille maataloustyöläisten palkankorotuksen aiheuttama lisämeno. Siitä, minkä perusteen mukaan maataloustuottajille olisi tämä lisämeno korvattava, ei ole päästy yksimielisyyteen. Meidän taholtamme on esitetty, että basiksena on pidettävä marraskuuta 1950. Silloin oli maatalouden myyntitulo luovutushintojen mukaan 15.227 mk hehtaarilta. Myyntimäärät olivat samat kuin keskimäärin vv. 1935-39 hehtaarilta. Menot, joihin kuuluu lannoitteet, väkirehut, rakennusten korjaukset

ja työpalkat olivat samojen perusteiden mukaan kuin vv. 1935-39 mitattuna 10.360 mk hehtaarilta, joten tulojen ja menojen erotus oli 4.867 mk.

Vertauskohdaksi otettavana aikana tammi-helmikuussa 1951 oli maatalouden myyntituotanto 14.942 mk hehtaarilta ja menot vastaavasti 10.637 mk hehtaarilta, joten erotukseksi jää 4.305 mk. Kun menopuolelle lisätään 8 % aiheuttama palkankorotus, mikä tekee 400 mk hehtaaria kohti, niin menot nousevat 11.037 mk hehtaarilta, joten puhdas tulo laskee 3.905 mk hehtaarilta. Kun tämä kerrotaan maamme nykyisellä peltoalalla, niin todetaan compensation tarpeen olevan marras-helmikuussa 3.670 miljoonaa markkaa.

H i l t u n e n : Tervo mainitsi indeksipisteiden ostosta olevan menoja 9.600 miljoonaa markkaa. Mutta tähän tulee vielä pitkä liuta muita menoja, niin että menot nousevat yhteensä 23,8 miljaardiin markkaan. Tuloja on tiedossa vain 10 miljaardia markkaa. Näyttää olevan edessä fyysillisten henkilöiden verojen korotus. Kun nämä seikat tulevat näkyviin, niin kuva ei ole niin kaunis kuin se Tervon esittämänä näyttää. Huunosen taskussa on hinnankorotusvaatimuksia, joihin suostuminen merkitsee 60 pisteen nousua elinkustannusindeksissä.

P u s a : On vaikea määritellä kantaansa kun ei millään tavoin ole voinut saada yksityiskohtaista selvitystä hallituksen suunnitelmista. Jos esim. väkirehut ja lannoitteet annettaisiin vaikkapa ilmaiseksi, niin tuotantokustannusten huojentuminen tapahtuisi kaikkein tehokkaimmassa muodossa. Porvarit pyrkivät siihen, että jokaisesta tuotetusta kilosta saataisiin mahdollisimman suuri korvaus eikä siihen, että se tuotettaisiin mahdollisimman halvalla. Lapsilisien korottaminen ei lisää tuotantoa.

H u u n o n e n : Vaadituista hinnankorotuksista voidaan pyyhkiä toinen puoli pois. Ellei mennä subventiolinjalle, niin mitä muuta voidaan tehdä? Ainoa keino on silloin suorittaa palkoissa korotus toisensa jälkeen. Silloin ollaan siinä, että parin kuukauden kuluttua on toimitettava palkoissa jo 20 % korotus.

T e r v o : Olen periaatteessa subventiolinjaa vastaan, mutta muutakaan keinoa ei ole käytettävänä. Poliittisesti on subventiolinja ainoa mahdollinen.

J o k i n e n : Työväestölle ei voida puhua verojen korottamisesta 15 %:lla. Teollisuustuotteiden hinnat ovat nous-

seet enemmän kuin 15 %. Kantohinnoissa on tapahtunut yli 100 % nousu. On luvattu toteuttaa A-sopimus ja tästä lupauksesta on pidettävä kiinni. Nämä kysymykset olisi pitänyt selvittää ennen hallitukseen menoa. Nyt ollaan kestäättömän tilanteen edessä. Valtion veroa ei ole korotettava.

B a c k m a n : Valtion viran tai toimen haltijat haluavat maan talouselämän vakaantuvan, mutta he eivät suostu siihen, että se suoritettaisiin vain heidän kustannuksellaan, kun maatalous samanaikaisesti saa kompensatiota. Valtiolla on hankittava varoja mm. vientimaksuina ja metsäverona. On pelättävissä virkamieslakko, ellei viran tai toimen haltijain palkka-asia ratkea heitä tyydyttävästi. Jos hyväksytään Puoluetoimikunnan esittämä 10 % korotus ja jos käsiteltävänä oleva perhevakuutuslaki säädetään ns. minimipalkkapoljalle, niin se ilmeisestikin saisi virkamiehet tyytymään.

T e r v o : Huomautti taloudellisen suunnitteluneuvoston ehdotuksen ja oman ehdotuksensa välisestä erosta.

S i m o n e n : Totean, että ne, jotka epäilivät hallitukseen osallistumistamme, olivat oikeassa. Saamme vastaamme vaalitappion. Hallituskumppanimme ilkkuvat entistä kantaamme. Arvosteli metsämyyntiveron korotussuunnitelmaa.

R a a t i k a i n e n : On vaikea tehdä ratkaisua asiassa, josta selostukset ovat ristiriitaisia. Viittasi pisteostolinjassa tehtyyn "lehmänkäännökseen". Hinnankorotuksia ei ole voitu välttää, koska tavarat ovat jäätyneet tukkukaupan portaaseen. Indeksien nousua ei voida välttää. Ehdotti ryhmän päätettäväksi, että "Ryhmä kuultuaan hallituksen jäsenten selostukset vakauttamisohjelmasta jättää toimenpiteet hallitusryhmän suoritettavaksi".

S u m u : Antoi ministeri Tervolle tunnustuksen siitä, että hän on hyvin sinnikkäästi ajanut vakauttamislinjaa, jonka yksityiskohdista ollaan kuitenkin eri mieltä. Viittasi SAK:n Valtuuston kokouksen päätökseen. Huomautti, että mikäli hän on oikein käsittänyt, niin SAK:n kiinni pitäminen indeksiturva-asia karsisi haverin. Tässä asiassa on ammattiyhdistysliikkeen kanta selvä, eikä sitä ole mahdollista tarkistaa. Mitä tulee indeksin tarkistuksen väliaikaan, niin tällaisena aikana on vaikea jäädä pitemmän kuin kuukauden tarkistusajan varaan. Jos tarkistusaika määrätään pitemmäksi, niin hallituksen taholta voidaan juuri sinä aikana, jolloin indeksi olisi tarkistettava, painaa pisteostoilla indeksi tilapäisesti alas ja siten ehkäistä palkankorotus. Eräs ajatus on, että kolmen kuukauden keskiarvon mukaan

määrättäisiin indeksin arvo. Mitä viran tai toimen haltijain palkkojen korotukseen tulee, niin alle 10 % korotuksen ei voida mennä. Tähän vielä olisi saatava mukaan se, että perhe-eläkevakuutuslaki olisi säädettävä nettopalkkajärjestelmän pohjalta.

A n t i k a i n e n : Kosketteli myös viran tai toimen haltijain palkkakysymystä ja katsoi, ettei ainakaan alle 10 % olisi korotuksessa mentävä. Selosti mitä A-sopimus on merkinnyt sekatyöläisten palkkojen korotuksessa. Maataloustyöläisten palkkojen korottaminen 8 %:lla merkitsee maataloudelle 1.600 miljoonan markan lisämenoa vuodessa.

Ryhmän kokous keskeytettiin kello 14 ja sitä päätettiin jatkaa heti eduskunnan istunnon päätyttyä.

Jatkettiin ryhmän kokousta kello 17.

Ryhmän jäsenet Brander-Wallin, Malkamäki ja Sävelä, jotka oli merkitty poissaoleviksi, ilmoittivat saapuneensa kokoukseen.

Jatkettiin vakauttamiskysymyksen käsittelyä.

L i n n a : Kosketteli hallituskysymystä. Piti merkittävänä saavutuksena palkkasulun kumoamista ja indeksikorotusten maksamista. Katsoi, että Raatikaisen ehdotus on järjetön. Olisi tuettava hallituksessa olevia tovereitamme vakauttamissuunnitelman toteuttamisessa.

P y y : Yhtyi Linnan lausuntoon. Kosketteli metsäverotusta ja valitti, että naulojen puute haittaa rakennustöitä.

K ä k e l ä : Palautti mieliin hallituskeskustelujen aikana esitetyt kaavailut hallitusohjelmaksi. Sanoi, ettei ole uskonut ohjelman lopulliseen hyväksymiseen, koska hallitusryhmien kesken on erimielisyyksiä menettelytavoista. Kannatti Raatikaisen ehdotusta.

J o k i n e n : Piti hallitukseen menoa vikapistona ja siirsi vastuun hallitusryhmälle.

H e n r i k s s o n : Ryhmän on määriteltävä kantansa ja perusteltava se. On kyseessä tärkeä asia, josta on päätettävä.

S a l m e l a - J ä r v i n e n : Arvosteli opposition asennetta ja puolusti Puoluetoimikunnan kannanottoa. Viittasi Puolueneuvoston tekemään päätökseen. Kannatti 10 % palkankorotusta virkamiehille. Arvosteli Hiltusen linjaa.

K a j a l a : Oli vakuuttunut siitä, että hallitukseen mentiin liian myöhään, sinne olisi pitänyt mennä jo maaliskuussa. Inflaation pysähtymisen jälkeen puolueemme asema on parem-

pi kuin ennen. Viittasi Englannin työväenhallituksen noudattamaan subventiolinjaan. Metsäverotuksessa on noudatettava järkevyyttä. Vastusti Raatikaisen ehdotusta ja hyväksyi Tervon esittämän linjan.

F a g e r h o l m : Huomautti niistä vaikeuksista, joita asioiden hoitamisessa on ja jotka on saatava poistetuiksi. On oikein, että hintoja alennetaan ja että tarvittavat varat tähän otetaan varakkailta ja suurituloisilta. Se on selvä sosialistinen linja. Piti suotavana, että viran tai toimen haltijain palkkoja korotettaisiin 10 %:lla. Ehdotti, että Tervon linja hyväksyttäisiin.

P e n t t a l a : Viittasi Puolueneuvoston päätökseen ja yhtyi Linnan lausuntoon.

P y ö r t ä n ö : Alempien virkamiesten palkkoja olisi prosenttuaalisesti korotettava enemmän kuin ylemmissä palkkausluokissa olevien virkamiesten palkkoja.

L e s k i n e n : Ryhmän olisi nyt ratkaistava miten virkamiesten ja maataloustyöläisten palkkakysymys on järjestettävä ja miten suhtaudutaan vakaannuttamislinjaan. Puolusti hallitukseen osallistumista. Toivoi, että keskustelu palaisi oikeille raiteille.

M u i k k u : Arvosteli indeksin järjestämistapaa. Ei ollut vakuuttunut siitä, miten rikkaat joutuisivat maksamaan subventiolinjan kustannukset. Epäili, että ollaan liian hyväuskoisia ohjelman toteuttamisessa. Viittasi teollisuuspiirien saalistushaluun ja tapahtuneisiin hintojen korotuksiin.

P e l t o n e n : Teollisuustuotteiden hinnankorotuksista ei viime kesän jälkeen ole suoritettu tutkimuksia. Huunonen suorittaa sitä parhaillaan. Virkamiesten palkkoja olisi korotettava 10 %:lla, sitä he pitävät minimivaatimuksenaan. Maatalouden kompensatio olisi järjestettävä Lepistön esityksen mukaisesti.

S k o g : Puolueemme johto oli hallitukseen menon kannalla. Selosti hallituksen palkka- ja kompensatiosuunnitelmia.

T u r k k a : Maamme yleispolitiikkaa on hoidettu väärin. Sosialidemokraatit ja maalaisliittolaiset ovat olleet kuin kissat ja koirat keskenään. Presidentin vaalin jälkeen olisi pitänyt meikäläisten osallistua hallitukseen. On sanottu, että tehtiin väärin kun mentiin hallitukseen. Tällöin on kysyttävä, mitä tapahtuisi nyt ellei oltaisi hallituksessa. Odotettavissa suuria lakkoja. Raatikaisen linja ei kelpaa. Kaikkien on vastattava. Yhtyi Tervon linjaan.

K u l o v a a r a : Sanoi suurin piirtein yhtyvänsä Turkan lausuntoon. Subventiolinja on hyväksyttävä. Asia on esitetty ryhmälle väärällä tavalla. Olisi pitänyt panna jotakin paperille, nyt on saanut vain korvakuulolta tutustua asiaan. Vaaditaan ratkaisua, mutta ei oikein tiedetä mitä on ratkaistava. Omaisuusveron korotukseen on kiinnitettävä enemmän huomiota kuin tuloveron korotukseen. Virkamiesten ja maatyöläisten kohdalla on toimitettava 10 %:n korotus palkoissa.

Päätettiin rajoittaa puheenvuorojen saanti ja rajoitettiin puheajan pituus kahdeksi minuutiksi.

R a a t i k a i n e n : En edusta omaa linjaa. En ole esittänyt hallituksessa oleville tovereille epäluottamusta. Esitin vain, että kun ei kaikkia yksityiskohtia tunneta, niin ei niihin oteta kantaakaan. Ryhmä suhtautuu lojaalisti hallituksessa oleviin tovereihin, mutta ei päästä yksityiskohdista.

A a t t e l a : Huomautti, että 10 %:n korotus on vähin, mihin voidaan mennä.

Asiasta puhuivat vielä A l a n k o ja S ä v e l ä .

P ä ä t ö s :

Keskustelun päätyttyä toimitettiin äänestys siitä, onko ryhmän esitettävä perusteltu kannanotto vaiko ei.

Äänestyksessä kaikilla äänillä kahta ääntä vastaan päätettiin antaa perusteltu päätöslauselma, jonka valmistajiksi valittiin H e n r i k s s o n , K a j a l a ja T u r k k a .

Tämän jälkeen suoritettiin äänestys siitä on sosialidemokraattisten ministerien lähdettävä pois hallituksesta vaiako ei.

Äänestyksessä kaikilla äänillä viittä ääntä vastaan päätettiin, että sosialidemokraattisten ministerien ei nyt ole lähdettävä pois hallituksesta.

Päätettiin vielä, että kannatetaan 10 %:n palkankorotusta viran tai toimen haltijoille ja maataloustyöläisille. Ellei 10 %:n korotus mene hallituksessa läpi, niin asia tuodaan uudelleen ryhmään.

Kokous päättyi kello 18,30.

V a k u u d e k s i :

Tyyne Leivo-Larsson

Hugo Aattela

Olemme tarkistaneet edellä olevan pöytäkirjan ja todenneet sen olevan kokouksen kulun ja päätöksen kanssa yhtäpitävän.

Liite ryhmän pöytäkirjaan 13.2-51.

Helsinki 13.2.1951.

Sosialidemokraattisen puolueen Eduskuntaryhmän
Herra Puheenjohtaja.

Koko sodanjälkeisen ajan kansamme on joutunut taistelemaan suurten taloudellisten vaikeuksien kanssa. Maamme henkisen työn tekijät ovat jakaneet tässä suhteessa nurisematta kansansa kohtalon. Mutta he eivät kuitenkaan voi alistua siihen, että heidän osakseen tulee suhteellisesti suurempi osa rasituksista kuin muille yhteiskuntaryhmille. Viime vuosien aikana tapahtunut palkkakehitys on ollut nimenomaan henkisen työn tekijöille erittäin epäedullinen. Kerta toisensa jälkeen he ovat yleisten palkkajärjestelyjen yhteydessä jääneet jälkeen yleisestä palkkatasosta. Nyt on tilanne senlaatuinen, että ellei henkisen työn tekijäin palkkaukseen saada korjausta, tulee kyseenalaiseksi pystyvätkö he pitämään elintasonsa elinkustannusminimin yläpuolella.

Henkisen työn tekijät ovat koko sodanjälkeisen ajan yrittäneet rauhallisin neuvotteluin saada niin hyvin julkista valtaa edustavat kuin myös työnantajapiirit käsittämään mihin epäoikeudenmukaiseen asemaan heidän palkkapolitiikkansa on henkisen työn tekijät saattanut ja mihin kehitys johtaa, ellei siihen saada pikaista muutosta. Tätä ei kuitenkaan riittävässä määrin ole otettu huomioon.

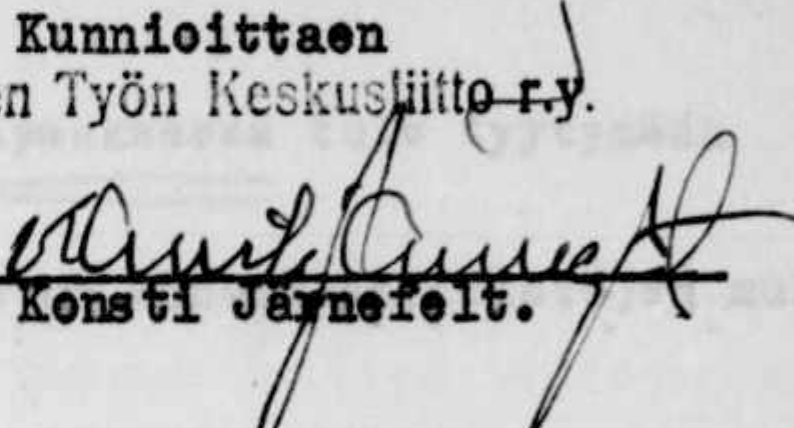
Henkisen työn tekijät luottavat edelleen valtiovaltaan ja odottavat, että se osaltaan tekee voitavansa, jotta edellä mainittu epäoikeudenmukainen kehitys saadaan päättymään. He odottavat myös, että työnantajapiirit tulevat ottamaan huomioon heidän vaatimattomat ja oikeutetut vaatimuksensa. Henkisen työn tekijät eivät pyri maassa mihinkään erikoisasemaan, he katsovat vain, että heidän elinehtojaan ei saa huonontaa, ja pitävät luonnollisena, että heihin nähden on sovellettava samoja yleisiä palkkajärjestelyjä kuin muihinkin työntekijäryhmiin nähden on sovellettu.

Viime kuukausien aikana on eri ruumiillisen työn tekijäin ryhmien palkkauksessa tapahtunut korotuksia, joiden suuruus on vaihdellut 15-30 %:iin. Henkisen työn tekijät ovat sitä mieltä, että korotukset ovat olleet paikallaan, mutta he ovat myös sitä mieltä, että samoja korotuksia on sovellettava myös henkisen työn tekijöihin nähdessä, sillä muuten he jäävät taasen jälkeen yleisestä palkkatasosta.

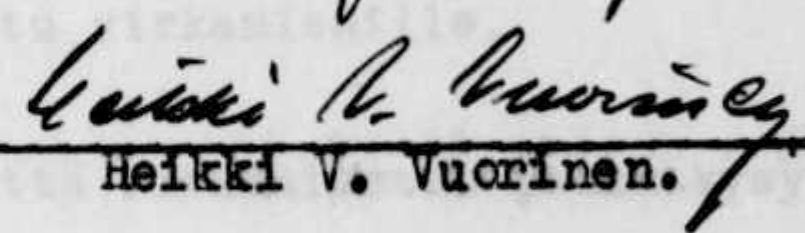
Henkisen Työn Keskusliitto on, saattaessaan nämä seikat arv. eduskuntaryhmänne tietoon, halunnut täten lausua jälki edustamansa suuren yhteiskuntaryhmän huolestumisen nykyisen kehityksen johdosta sekä esittää toivomuksen, että henkisen työn tekijäin elintärkeät kysymykset saisivat osakseen niille kuuluvan huomion.

Kunnioittaen
Henkisen Työn Keskusliitto r.y.

Puheenjohtaja:

Konsti Järnefelt.

Sihteeri:

Heikki V. Vuorinen.

Helsinki 13.2.1951

Liite ryhmän pöytäkirjaan 13.2.-51.

Valtioneuvosto on ilmoittanut tiedustelewansa eräiden eduskuntaryhmien kantaa virkamiesten palkankorotusasian suhteen. Tästä syystä virkamies- ja opettajajärjestöt katsovat velvollisuudekseen saattaa eduskuntaryhmien tietoon, että järjestöt eivät missään tapauksessa tule tyytymään 10 %:n A-korotukseen, jollaista on sanomalehtitietojen mukaan joissain piireissä suunniteltu virkamiehille.

Järjestöt odottavat, että virkamiesten palkkakysymys, josta on neuvoteltu jo viisi viikkoa, ratkaistaan viipymättä.

Helsinki 13.2.1951

Virkamies liitto

P ö y t ä k i r j a Sosialidemokraattisen Eduskuntaryhmän Työvaliokunnan kokouksesta, joka pidettiin ulkoasiainvaliokunnan kokoushuoneessa eduskuntatalossa 15 p:nä helmikuuta 1951.

Saapuvilla olivat: Hakkila, Leivola, Larsson, Malkamäki, Kajala, Niemi ja Aattela sekä kutsuttuna ryhmän jäsen Rantala.

Puhetta johti Hakkila ja pöytäkirjan kirjoitti Aattela.

Kokous alkoi kello 14,15.

1 §.

Valtion tilintarkastajain ohjesäännön uusiminen.

Otettiin käsiteltäväksi suhtautuminen valtion tilintarkastajain ohjesäännön uusimiskysymykseen.

R a n t a l a : Selosti asiaa. Nykyinen olotila ei ole tyydyttävä. Ohjesäännön uusimista varten asetettiin komitea, joka on saanut mietintönsä valmiiksi. Komitea ehdottaa mm. tilintarkastajain lukumäärän lisättäväksi viidestä seitsemäksi. Komitea ehdottaa myös, että valtion tilintarkastaja ei saisi, jos hän on eduskunnan jäsen, kuulua mihinkään valiokuntaan. Valtion tilintarkastajat puolestaan ovat yksimielisiä siitä, että valtion tilintarkastaja, jos hän on eduskunnan jäsen, saisi kuulua valiokuntaan, koska siitä on etua tilintarkastukselle. Valtion tilintarkastusvirasto on tähän yhtynyt.

P ä ä t ö s :

Päätettiin asettua sille kannalle, että valtion tilintarkastajain määrää ei olisi lisättävä eikä tilintarkastajain nykyistä asemaa muutettava.

Hallituksen työttömyyspolitiikka.

Otettiin käsiteltäväksi hallituksen työttömyyspolitiikka.

Puheenjohtaja totesi, että saatujen tietojen mukaan säännöllisiä töitä on lopetettu ja työttömyystöitä on jouduttu aloittamaan.

L e i v o - L a r s s o n : Työttömyystöitä olisi järjestettävä niin, että työttömät mikäli suinkin mahdollista sijoitettaisiin töihin kotipaikkakunnillaan ja vain poikkeustapauksissa tulisi kyseeseen siirto kauemmaksi kotipaikkakunnalta.

N i e m i : Ryhmän useiden jäsenten taholta on todettu, että työttömyyskysymystä ei ole hyvin hoidettu.

P ä ä t ö s :

Päätettiin ryhmän kokoukselle ehdottaa, että ryhmä kiinnittäisi hallituksessa olevien ryhmän jäsenten huomiota siihen, että normaaleja työtilaisuuksia valtion toimesta ensisijaisesti järjestetään, ja että työttömyystöiden järjestämiseen ryhdytään vain siinä tapauksessa, että muunlaisia työtilaisuuksia ei ole järjestettävissä.

Veroennakkojen tilitys kunnille.

Otettiin käsiteltäväksi valtion perimien veroennakkojen tilitys kunnille.

K a j a l a : Valtion pitäisi vuodelta 1949 perimiensä veroennakkojen perusteella tilittää kunnille niille kuuluvia vero-rahoja 140 prosentin mukaan, mutta se tilittää vain 115 prosentin mukaan. Ryhmän taholta pitäisi kääntyä ministeri **H i l t u s e n** puoleen asian johdosta. Huomautti vielä, että vuoden 1950 kunnallisverojen ennakoperintä suoritetaan 1951 tulojen mukaan ja näiden ennakkojen tilitys tapahtuu 1949 veroäyrimäärän perusteella.

P ä ä t ö s :

Päätettiin hyväksyä Kajalan ehdotus.

Työläisnuoriso-opiston avustaminen.

Esiteltiin Voionmaa-säätiön anomus avustuksen myöntämisestä Työläisnuoriso-opistolle, jonka rakennukset ovat valmis-tumaisillaan ja itse opisto voi kohtapuolin aloittaa toimintansa.

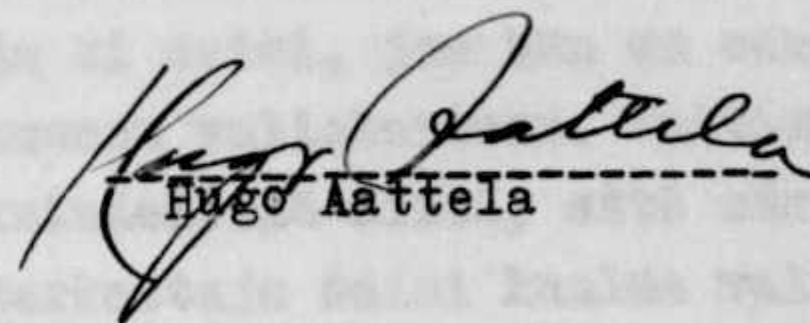
P ä ä t ö s :

Päätettiin ryhmän kokoukselle ehdottaa, että vaalien läheisyyden huomioonottaen ryhmän varoja ei tällä kertaa luovutettaisi Työläisnuoriso-opistolle, mutta että ryhmän jäsenet vapaaehtoisesti luovuttaisivat kukin kohdaltaan jonkin summan opiston avustamiseksi.

Kokous päättyi kello 15,30.

V a k u u d e k s i :

Väinö Hakkila

Hugo Aattela

P ö y t ä k i r j a Sosialidemokraattisen Eduskuntaryhmän kokouksesta, joka pidettiin ryhmän kokoushuoneessa eduskuntatalossa 15 p:nä helmikuuta 1951.

Nimenhuudossa merkittiin poissaoleviksi: Andersson, G., Rakkila, Jokinen, Karjalainen, Karvonen, Kilpeläinen, Koskinen, Lepistö, Linna, Raunio ja Turunen.

Puhetta johti Kajala ja pöytäkirjan kirjoitti Aattela.

Saapuvilla oleviksi merkittiin: Sosialidemokraattisen Puolueen puheenjohtaja Skog, toimittaja E. Mykkänen ja Kalkkinen sekä puoluetoimitsija Lahti. Kokous alkoi kello 15.

1 §.

Valtion tilintarkastajain ohjesäännön uusiminen.

Otettiin käsiteltäväksi suhtautuminen valtion tilintarkastajain ohjesäännön uusimiskysymykseen.

Puheenjohtaja K a j a l a selosti kysymystä. Selostuksesta ilmeni mm., että v. 1949 asetettiin komitea valmistamaan ehdotusta valtion tilintarkastajain ohjesäännön uusimiseksi. Komitea on saanut mietintönsä valmiiksi ja ehdottaa siinä tilintarkastajain lukumäärän lisättäväksi viidestä seitsemäksi. Komitea ehdottaa myös, että valtion tilintarkastaja ei saisi, jos hän on eduskunnan jäsen, kuulua mihinkään eduskunnan valiokuntaan. Valtion tilintarkastajat puolestaan ovat yksimielisiä siitä, että eduskunnan jäsenenä oleva valtion tilintarkastaja saisi kuulua valiokuntaan, koska siitä on etua tilintarkastukselle. Valtion tilintarkastusvirasto on tähän yhtynyt.

Työvaliokunta suosittelee, että ryhmä asettuisi sille kannalle, että tilintarkastajain määrää ei olisi lisättävä eikä heidän nykyistä asemaansa muutettava.

P ä ä t ö s :

Päätettiin hyväksyä Työvaliokunnan suositus.

Työllisyyskysymys.

Otettiin käsiteltäväksi työllisyyskysymys ja hallituksen työttömyyspolitiikka.

Työvaliokunta ehdotti, että ryhmä kiinnittäisi hallituksessa olevien ryhmän jäsenten huomiota siihen, että normaaleja työtilaisuuksia valtion toimesta ensisijaisesti järjestetään, ja että työttömyystöiden järjestämiseen ryhdytään vain siinä tapauksessa, että muunlaisia työtilaisuuksia ei ole järjestettävissä.

S i m o n e n : Esille otetulla asialla on suuri merkitys ja sitä olisi käsiteltävä laajemmaltikin eikä vain pelkkänä työtilaisuuksien järjestämiskysymyksenä. On kiinnitettävä huomiota mm. metsätyöpalkkoihin, jotka monin paikoin ovat muodostuneet niin alhaisiksi, että ansio voi jäädä vain 300 mk päivässä. Näin alhaisella palkalla ei kukaan lähdä töihin. Tätä seikkaa ei saa sivuuttaa kun pidetään kiinni siitä, että metsätöistä kieltäytyneitä ei oteta työttömyyskortistoihin. Metsätöissä on maksettava riittävän suuri palkka.

R a n t a l a : Puhui myös metsätyöläisten alhaisista palkoista. Asiaan on ehdottomasti kiinnitettävä huomiota. Metsätöitä jää alhaisen palkan vuoksi suorittamatta.

R a a t i k a i n e n : Valtioneuvosto on antanut ohjeet metsätyöpalkoista, mutta ansio johtuu siitäkin minkälaisia hakattavat metsät ovat. Simosen mainitsemaan alhaisiin palkkoihin voi olla yhtenä syynä heikko metsä.

A a t t e l a : Valtioneuvoston vahvistamat palkanormit ovat liian alhaiset. Niinpä eräiden asiantuntijoiden taholta onkin ihmetelty, että palkkoja ei ole riittävässä määrin korotettu. Ammattiyhdistysmiehenä odotan, että tässä tapahtuu ensi tilassa korjaus.

H e n r i k s s o n : Raatikaisen esittämä näkökohta on tärkeä. Meillä on metsän laatua osoittavia luokkia liian vähän, nim. neljä, mutta esim. Ruotsissa niitä on kaksitoista.

P ä ä t ö s :

Yksimielisesti hyväksyttiin Työvaliokunnan ehdotus, sillä lisäyksellä, että metsätyöläisten palkkausta on korjattava.

Tämän jälkeen asetettiin ryhmän lähetystö saattamaan kokouksen päätöksen hallituksen tietoon. Lähetystön jäseniksi valittiin: **K a j a l a , S i m o n e n ja M u i k k a .**

3 §.

Kunnallisveroennakkojen tilittäminen kunnille.

Otettiin käsiteltäväksi valtion perimien kunnallisveroennakkojen tilittämistä kunnille koskeva asia.

Puheenjohtaja K a j a l a käytti asiaa selostavan puheenvuoron. Selostuksesta ilmeni mm. että inflaation johdosta ne veroennakot, joita valtio kuntien puolesta perii, tulevat tänä vuonna olemaan ainakin 40 % suuremmat kuin 1949, mikä vuosi on palautusten laskentaperusteena tämän vuoden verotukseen asti. Tämän johdosta olisi valtiovarainministerin huomiota kiinnitettävä siihen, että valtio on tähän asti palauttanut kunnille ennakkoveroja 115 %:n mukaan, vaikka tämän prosenttimäärän pitäisi olla vähintään 140.

Työvaliokunta suosittelee Kajalan ehdotuksen hyväksymistä.

P ä ä t ö s :

Yksimielisesti päätettiin hyväksyä Kajalan ehdotus.

4 §.

Työläisnuoriso-opiston avustaminen.

Esiteltiin Voionmaa-säätiön anomus avustukseen myöntämisestä Työläisnuoriso-opistolle, jonka rakennukset ovat valmistumaisillaan ja itse opisto voi kohta puolin alittaa toimintansa.

Työvaliokunta ehdotti, että vaalien läheisyyden huomioonottaen ryhmän varoja ei tällä kertaa luovutettaisi Työläisnuoriso-opistolle, mutta että ryhmän jäsenet vapaaehtoisesti luovuttaisivat kukin kohdaltaan jonkin summan opiston avustamiseksi.

H i i l e l ä : Valitti Työvaliokunnan kielteistä kannanottoa. Ryhmään katsotaan ja vaikuttaisi kovin hyvältä jos ryhmä luovuttaisi varojaan tähän tarkoitukseen. Ehdotti, että ryhmä luovuttaisi opistolle 25.000 markkaa.

Ehdotusta kannattivat Aattela ja Alanko.

P ä ä t ö s :

Päätettiin antaa ryhmän varoista 25.000 markkaa avustuksena Työläisnuoriso-opistolle, ja lausuttiin toivomus, että ryhmän jäsenet vapaaehtoisesti luovuttaisivat kukin kohdaltaan jonkin summan opiston avustamiseksi.

5 §.

Tutustuminen Työväen suojele- ja huoltonäyttelyyn.

L e i v o - L a s s o n kutsui ryhmän jäseniä tutustumaan Työväen suojele- ja huoltonäyttelyyn.

P ä ä t ö s :

Päätettiin ottaa L e i v o - L a r s s o n i n kutsu vastaan. Tutustuminen näyttelyyn tapahtuu ensi keskiviikkona 21.2 iltapäivällä. Ryhmän toinen sihteeri N i e m i ottaa selvän siitä kuka ryhmän jäsenistä ottavat osaa tutustumismatkaan.

6 §.

Virkamiesliiton lakkouhka.

Esiteltiin Virkamiesliiton valtioneuvostolle tänään lähetetyn kirjelmän jäljennös, josta ilmeni mm., että mainittu liitto on 12.12.-50 jättänyt valtioneuvostolle kirjelmän, jossa se on pyytänyt,

"että kalliinpaikanlisiin myönnetään maaliskuun 1 päivästä lähtien 15 %:n korotus,

että varsinaista palkkausta ja kalliinpaikanlisiin korotetaan marraskuun 1 päivästä lähtien 20 %,

että varsinaiseen palkkaukseen sekä kalliinpaikanlisiin myönnetään joulukuun 1 päivästä lähtien 5 %:n indeksikorotus ja

että näin muodostunut palkkaus sidotaan elinkustannusindeksiin."

Kirjelmässä todetaan, että "valtioneuvosto on sittemmin myöntänyt palkansajille 5 %:n indeksikorotuksen joulukuun 1 päivästä 1950 lähtien ja lisäksi vielä 5 %:n indeksikorotuksen helmikuun 1 päivästä 1951 lähtien, mutta muihin Virkamiesliiton pyytämiin toimenpiteisiin ei valtiovallan taholta ole ryhdytty.

Virkamiesliitto ilmoittaa käydyn palkkaneuvotteluja jo kuusi viikkoa, mutta niissä ei ole päästy tulokseen. Kun neuvottelujen jatkamisesta ei ole ilmoitettu mitään ja kun palkkauskysymyksen asiallinen käsittely on liiton mielestä ajautunut umpikujaan, ilmoittaa liitto 7.1.-51 pidetyn liittokokouksen päätöksen mukaisesti ryhtyvän avoimeen työtaisteluun palkkausasian johdosta ellei asiaa muuten saada oikeudensukaiseen ratkaisuun. Lakon alkamisesta ilmoitetaan erikseen.

Kirjelmä liitteenä pöytäkirjassa.

P ä ä t ö s :

Katsottiin, että kirjelmä ei tässä vaiheessa anna ryhmän taholta aihetta toimenpiteisiin.

7 §.

Vaalilain muuttaminen.

Keskusteltiin suhtautumisesta hallituksen vaalilain muuttamista koskevaan esitykseen.

A l a n k o : Tässä asiassa olisi saatava ryhmän kanta selville. Sanoi olleensa suuressa valiokunnassa hallituksen esityksen kannalla, mutta ryhmän jäsenet eivät olleet esiintyneet yhtenäisesti.

R a a t i k a i n e n : Ilmoitti olleensa perustuslaki-valiokunnassa Uudenmaan vaalipiirin jakamisen kannalla ja niin oli ollut myös ryhmän jäsen **Hykkämlä**.

L e i v o - L a r s s o n : Erinäiset syyt kyllä puhuvat Uudenmaan vaalipiirin jakamisen puolesta, mutta puolueen piirissä ei olla tällä kannalla. On esitetty mm., että jos vaalipiiri jaetaan, niin ruotsinkieliset sosialidemokraatit menettävät sen johdosta. Asiasta ei olisi vielä tässä kokouksessa tehtävä päätöstä, vaan olisi kuultava Uudenmaan vaalipiirin sosialidemokraattisen piirijärjestön sihteeria ja puoluesihteeria.

H e n r i k s s o n : Kannatti Leivo-Larssonin ehdotusta.

R a a t i k a i n e n : Yhtyi Leivo-Larsoniin siinä, että tässä kokouksessa ei vielä tehtäisi päätöstä. Ilmoitti, että Fagerholmin hallituksessa oltiin Uudenmaan vaalipiirin jakamisen kannalla. Jako vahvistaisi Uudenmaan maaseutuedustusta eduskunnassa.

K ä k e l ä : Katsoi, että puolueemme ei häviäisi vaikka Uudenmaan vaalipiiri jaettaisiinkin.

P y ö r t ä n ö : Olisi kiinnitettävä huomiota myöskin siihen saako olla ehdokkaana useammassa kuin yhdessä vaalipiirissä ja onko yhden ehdokkaan listat määrättävä pakollisiksi.

P e n t t a l a : Piti suotavana, että asiassa kuultaisiin myöskin ruotsinkielisten sosialidemokraattien edustajaa.

M a l k a m ä k i : Huomautti, että eduskunnan aikaisemmin hyväksymässä yli vaalien äänestetyssä laissa on teknillisiä heikkouksia, joten se oli sen perusteella estettävä tulesta laiksi.

K u l o v a a r a : On osoittautunut, että otteet ovat kunnallisvaaleissa vahingoksi työväelle, samoin varmaan on työväelle vahinkoa siitä, että valtiollisissa vaaleissa saadaan äänestää ulkomailla. Uudenmaan vaalipiiri olisi jaettava ja sama henkilö ei saisi olla ehdokkaana useammassa kuin yhdessä vaalipiirissä.

L e i v o - L a r s s o n : Olisi sallittava otteilla äänestäminen myöskin ulkomailla. On myös harkittu sitäkin, että puoliso saisi tueda otteella vaalilipun kotiin, jossa asianomainen

äänestäisi ja vaalilippu viettäisiin suljettuna vaalilautakunnalle.

P ä ä t t ö s :

Päätettiin siirtää asian käsittely seuraavaan ryhmän kokoukseen, johon kutsutaan asiantuntijoina kuultavaksi puoluesihtööri ja Uudenmaan vaalipiirin sosialidemokraattisen piirijärjestön sihtööri.

Kokous keskeytyi kello 16 ja sitä jatkettiin kello 16,15.

8 §.

Vakauttamiskysymys.

Keskusteltiin jälleen vakauttamiskysymyksestä.

Asiasta käytti alustavan puheenvuoron puolueen puheenjohtaja S k o g. Puhuja viittasi aluksi ryhmän edellisessä kokouksessa käytyyn keskusteluun ja ryhmän omaksumaan kantaa. Selosti tämän jälkeen asian käsittelyä hallituksessa ja niitä neuvottelija, joita Fagerholmin puheenjohtolla oli ryhmien valitsevien neuvottelijain kesken pidetty. Viimeksi mainituissa neuvotteluissa oli Niukkanen selittänyt, että maalaisliiton ryhmä ei voi hyväksyä saman aikaisesti toimitettavaksi palkkojen korotuksia ja subventiolinjaa. Tämä on kuitenkin tehdyn hallitussopimuksen vastainen. Tämän myönsi Kekkonen iltakoulussa, pahoitellen samalla tapahtunutta ja toivoen, että meikäläiset eivät vielä vetäytyisi pois hallituksesta, ja että keskustelua maanantaina jatkettaisiin. Tapahtuneen perusteella voidaan siis päätyä toteamukseen, että A-sopimus ja subventiolinja ovat ajautuneet karille. Voidaanko päästä jollakin toisella linjalla eteenpäin, on hyvin epäselvä asia. Se riippuu monista tekijöistä ja ennenkaikkea maalaisliitosta. Puolueemme taholla ei nyt olisi hätiköitävä ratkaisun teossa. Olemme hyvissä lähtökuopissa. Hallituksen hajaantuminen on vakava asia, jota on harkittava. Ryhmän olisi vielä annettava neuvottelijoilleen valtuus keskustella maalaisliiton neuvottelijain kanssa uuden tilanteen johdosta. Ensi viikolla päätetään asia lopullisesti.

Asian johdosta syntyneessä keskustelussa käytettiin vain muutamia puheenvuoroja, jolloin A l a n k o kiinnitti huomiota leivän ja maidon hintakysymykseen, Skogin ja Tervon todetessa, että periaattaessa pidetään kiinni aikaisemmin omaksutusta kannasta koska ohjelmaa ei ole syytä muuttaa.

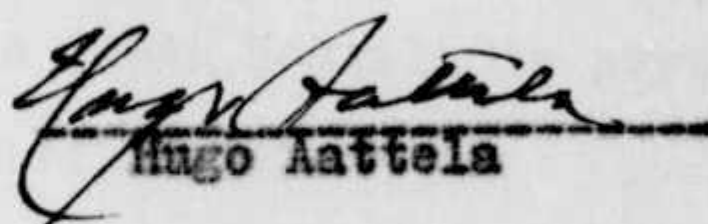
P ä ä t ö s :

Keskustelun päätyttyä päätettiin päätöksen teko siirtää seuraavaan kokoukseen.

Kokous päättyi kello 16,30.

V a k u n d e k s i :

Olavi Rajala

Hugo Aattela

Olemme tarkistaneet edellä olevan pöytäkirjan ja todenneet sen olevan kokouksen kulun ja päätösten kanssa yhtäpitävän.

P ö y t ä k i r j a Sosialidemokraattisen Eduskuntaryhmän kokouksesta, joka pidettiin ryhmän kokoushuoneessa eduskuntatalossa 22 p:nä helmikuuta 1951.

Nimenhuudossa merkittiin poissa-oleviksi: Hiilelä, Hiltunen, Jokinen, Paasio, Peltonen, Pyy, Raunio, Simonen, Sävelä ja Turunen.

Puhetta johti Hakkila ja pöytäkirjan kirjoitti Aattela.

Saapuvilla oleviksi merkittiin: ruotsinkielisen työväenliiton sihteeri Bruno Sundman, saman liiton toimikunnan jäsen Nils Nilsson, piirisihteeri E. Väre, toimittaja Mykkänen ja puoluetoveri E. Rosti.

Kokous alkoi kello 17.

1 §.

Vaalilain muuttaminen.

Otettiin jälleen käsiteltäväksi kysymys suhtautumisesta hallituksen esitykseen vaalilain muuttamiseksi.

Puheenjohtaja palautti mieliin, että hallituksen esityksen mukaan olisi vaalilakiin tehtävä vain eräitä teknillisiä muutoksia, mutta lakialoitteen pohjalla esittää suuri valiokunta lisäksi, että Uudenmaan vaalipiiri jaettaisiin ja että sama henkilö ei saisi olla ehdokkaana muuta kuin yhdessä vaalipiirissä. Asia oli ryhmän kokouksessa 15 p:nä kuluva kuuta käsiteltävänä, mutta päätöksen teko siirrettiin seuraavaan ryhmän kokouseen.

S a l m e l a - J ä r v i n e n : Esitti eräitä numerotie-

toja, joilla tahtoi osoittaa, että Uudenmaan vaalipiirin jakamisesta ei ole maaseudulle hyötyä ja että puolueemekaan ei jaosta mitään hyödy. Kiinnitti huomiota asian puoluepoliittiseen puoleen. Puolueemme jäsenmäärä Uudellamaalla jakautuu jokseenkin tasan maaseudun ja Helsingin kesken. Helsinki pitää osin yllä myöskin maaseutua. Piirin toimitsijain ei tarvitse tehdä kaupungissa mitään, koska Helsingin kunnallisjärjestö huolehtii kaupungissa suoritettavasta puolueuetyöstä. Piirijärjestön palveluksessa tarvitaan siis sama työvoima kuin tähänkin asti, mutta talousarvion tulopuoli on pantava keskeltä poikki. Vaalipiirin jakamisesta on etua porvareille.

V ä r e : Uudenmaan Sosialidemokraattinen Piiritoimikunta määritteli eilen kantansa nyt esillä olevaan asiaan ja katsoi, että tässä vaiheessa ei ole puolueelle etua vaalipiirin jaosta. Selosti Sosialidemokraattisen Piirijärjestön taloudellista asemaa. Maaseudulta kuuluu piirijärjestöön noin 4.000 henkeä ja Helsingistä yli 4.000. Helsinki ei saa piirijärjestöltä muuta kuin kiertokirjeet. Piirikokouksissa on erikoisesti korostettu, että maaseudulle on lähetettävä valistustyöntekijöitä, mutta millä tämä rahoitetaan, jos piiri heikkenee. Piirikokouksissa onkin vastustettu piirin jakamista. Maaseudun edustusta eduskunnassa voidaan lisätä niin, että ei aseteta niin monia ehdokkaita kun on tapahtunut. Lohjalla esim. pitäisi menetellä niin, että eniten puolueäänestyksessä ääniä saanut pantaisiin listoille, mutta toisten olisi kieltäydyttävä.

H e n r i k s s o n : Uudenmaan vaalipiirin jako ei olisi ruotsinkielisille sosialidemokraateille vahingoksi. Me saisimme todennäköisesti Uudenmaan maaseudulta eduskuntaan kaksi edustajaa ja Helsingistä yhden. Mitä tulee siihen, että sama henkilö saisi olla ehdokkaana vain yhdessä vaalipiirissä, niin siitä on vahinkoa puolueellemme. Niinpä esim. Vaasan läänin eteläisestä

vaalipiiristä olisi myöskin Fagerholm saatava asettaa ehdokkaaksi. Tässä piirissä ei ole sopivia paikallisia ruotsinkielisiä yleisehdokkaita. Siellä olisi myös asetettava kahden ehdokkaan listat. Tilanne on suunnilleen sama myöskin Vaasan pohjoisessa vaalipiirissä samoin Turun ja Porin läänin eteläisessä vaalipiirissä.

L i n n a : En ihmettele, että helsinkiläiset vastustavat Uudenmaan vaalipiirin jakamista. Silloin kun Uusimaan vaalipiiri perustettiin oli äänioikeutettuja 100.000 nyt heitä on yli 400.000. On luonnotonta, että maaseutulaisilla ei ole eduskunnassa riittävää edustusta. Helsinkiläiset ehdokkaat eivät saa pienviljelijäin kannatusta, koska he eivät tunne pienviljelijäin asioita. Helsinkiläiset eivät myöskään käy maaseudulla sillä tavoin puhumassa kuin pitäisi. Joukot saadaan mukaan, jos niiden luona käydään. Arvosteli vaalipropagandan järjestelyä. Hyväksyi suuren valiokunnan ehdotuksen. Perustuslakivaliokunnan lausunto voidaan hankkia.

R a n t a l a : Olisi hyvä, jos ryhmä pääsisi tässä asiassa yksimieliseen ratkaisuun. Saman henkilön olisi sallittava olla ehdokkaana enintään kahdessa vaalipiirissä. Ehdotti, että ryhmä asettuisi sille kannalle, että sama henkilö saa olla ehdokkaana enintään kahdessa vaalipiirissä.

K u l o v a a r a : Suuren valiokunnan meikäläinen ryhmä oli yksimielisesti valiokunnan omaksumalla kannalla. Arvosteli Salmela-Järvisen esittämiä numerotietoja. Asiasta olisi pyydettyvä perustuslakivaliokunnan lausunto. Ehdotti, että ryhmä hyväksyisi suuren valiokunnan ehdotuksen.

R a a t i k a i n e n : Kannatti Uudenmaan vaalipiirin jakamista. Piti Salmela-Järvisen numerotietoja vähemmän vakuuttavina. Piirisihteeri Väreén ja Salmela-Järvisen puheenvuoroissa näkyi lävitse henkilökysymykset.

K a j a l a : Ratkaistava asia on ikävä. Maaseutuedustajien

perusteet jaon puolesta ovat kokonaisuutta silmällä pitäen paremmat. Kannatti Uudenmaan vaalipiirin jakamista, koska puolueemme suurena puolueena tulee siitä hyötymään.

T e r v o : Ilmoitti hallituksessa olevien sosialidemokraattien olleen yksimielisiä esityksen sisältöön nähden. Esitys tullaan, jos se hyväksytään suuren valiokunnan ehdottamassa muodossa, ehdottomasti äänestämään yli vaalien. Ei näin ollen olisi vaarannettava niiden teknillisten parannusten, joita vaalilakiin esitetään tehtäväksi, hyväksytyksi tuloa. Uudenmaan vaalipiirin jakamisesta on etua maalaisliitolle. Vastusti sitä, että sama henkilö ei saisi olla ehdokkaana muuta kuin yhdessä vaalipiirissä, koska me tarvitsemme yleisehdokkaita. Myöskin siirtoväen kannalta on parempi, että sama henkilö voi olla ehdokkaana useammassakin kuin yhdessä vaalipiirissä.

S a l m e l a - J ä r v i n e n : Puolusti kantaansa Kulo-vaaraa ja Linnaa vastaan. Esitti todisteita numerojensa paikkansapitävyydestä.

F a g e r h o l m : Viittasi Uudenmaan Sosialidemokraattisen Piirijärjestön piirikokouksen ja Sosialidemokraattisen Piiritoimikunnan kannanottoihin, joille puhujan mielestä on annettava arvoa. Emme tiedä siirtoväen vaikutusta vaaaleissa. Piti puolueellemme edullisena sitä, että tällä kertaa toteutetaan vain vaaliteknilliset uudistukset. Ehdotti, että ryhmän jäsenille annettaisiin tässä asiassa "vapaat kädet", varsinkin mikäli on kysymys esityksen äänestämisestä lepäämään yli vaalien.

P ä ä t ö s :

Keskustelun päätyttyä suoritettiin äänestys siitä hyväksytäänkö vaalilain muutos toimitettavaksi hallituksen esityksen vaiko suuren valiokunnan ehdotuksen mukaisesti. Äänestyksessä annettiin hallituksen esityksen hyväksymisen puolesta 16 ääntä ja suuren valiokunnan ehdotuksen hyväksymisen puolesta 19 ääntä, joten ryhmä tässä äänestyksessä hyväksyi suuren valiokunnan

ehdotuksen.

Tämän jälkeen yksimielisesti hyväksyttiin Rantalan ehdotus, että sama henkilö saa olla ehdokkaana enintään kahdessa vaalipiirissä.

Lopuksi päätettiin lausua toivomus, että ryhmän jäsenet eivät äänestäisi lakiesitystä lepäämään yli vaalien, vaikka se tulisikin hyväksytyksi suuren valiokunnan ehdotuksen mukaisena.

2 §.

Valtalain muuttaminen.

Otettiin käsiteltäväksi ryhmän suhtautuminen hallituksen esitykseen valtalain muuttamiseksi.

P ä ä t ö s :

Päätettiin kannattaa taloudellisen valtalain muuttamista koskevan hallituksen esityksen hyväksymistä.

3 §.

Kaksikielisten kuntien kansakoulujen

johtokuntien kokoonpano.

Otettiin käsiteltäväksi ryhmän suhtautuminen hallituksen esitykseen, joka koski kaksikielisten kuntien kansakoulujen johtokuntien kokoonpanoa.

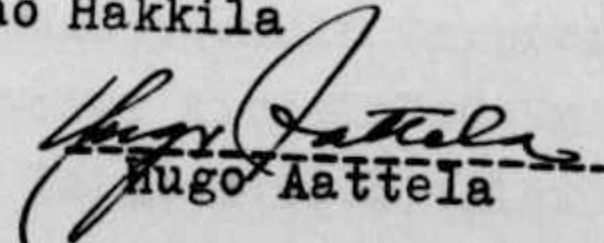
P ä ä t ö s :

Päätettiin kannattaa edellä mainitun esityksen hyväksymistä hallituksen esityksen mukaisena.

Kokous päättyi kello 18,30.

V a k u u d e k s i :

Väinö Hakkila

Hugo Aattela

Olemme tarkistaneet edellä olevan pöytäkirjan ja todenneet sen olevan kokouksen kulun ja päätösten kanssa yhtäpitävän.

P ö y t ä k i r j a Sosialidemokraattisen Eduskuntaryhmän Työvaliokunnan kokouksesta, joka pidettiin ulkoasiainvaliokunnan kokoushuoneessa eduskuntatalossa 22 p:nä helmikuuta 1951.

Saapuvilla olivat: Hakkila, Leivola, Larsson, Malkamäki, Kajala, Tervo, Niemi ja Aattela sekä eduskunnan puhemies Fagerholm ja järjestösihteeri Puskala sekä kutsuttuna ryhmän jäsen Kauhanen.

Puhetta johti Hakkila ja pöytäkirjan kirjoitti Aattela.

1 §.

Sokeain Keskusliiton kirjelmä ryhmän puheenjohtajalle.

Esiteltiin Sokeain Keskusliiton ryhmän puheenjohtajalle lähettämä kirjelmä, jossa kosketeltiin Sokeain Huolto r.y:n perustamisasiaa sekä väitettiin, että mainittu järjestö, jonka puheenjohtajana toimii ryhmän jäsen T. Pyörtänö, "on perustettu itsekkäissä tarkoituksissa tukemaan perustajain henkilökohtaisia tarpeita". Väitteen tueksi mainitaan, että k.o. yhdistys on perustanut Sokeain Viesti - De Blindas Röst-nimisen lehden, jonka "syysnumero osoittaa, että yhdistys on sokeain nimissä harjoittanut varsin laajaa keräystoimintaa ja saanut varoja Suomen kaupungeilta, kauppaloilta, kunnilta ja lääkäreiltä. Sokeain Keskusliitto katsoo, että mainittu lehti, jonka päätoimittajana toimii kansanedustaja Pyörtänö, palvelee enemmän hänen henkilökohtaisia pyyteitään kuin varsinaista sokeain asiaa, sillä täällä on jo kohta parikymmentä vuotta ilmestynyt Suomen Sokeain Kirjallisuusyhdistyksen toimesta Varjojen Mailta-niminen lehti, jonka sokeat ovat tunnustaneet omakseen ja jonka kautta sokeat näkevän kirjoituksella saavat kaikki heitä koskevat asiat julkisuuteen". Kirjelmässä kosketellaan vielä Pyörtänön tekemää rahaasia-alotetta määrärahan osoittamisesta avustukseksi Sokeain Huolto r.y:lle virkistyskodin hankkimiseksi sokeille ja huomautetaan, että maassa on jo kaksi isoa lepo- ja virkistyskotia, jotka pystyvät täysin tyydyttämään maan siviilisokeain lepo- ja virkistyskodin tarpeen. Lopuksi Sokeain Keskusliitto ilmoittaa saattavansa kirjelmässään kosketelimensa seikat sanomalehdistön kautta julkisuuteen, ellei k.o. yhdistys heti lopeta suuren yleisön ja sokeain piirissä sekaannusta aiheuttavaa toimintaansa ja samalla luovuta keräämiänsä varoja

Suomen sokeain hyväksi.

K a u h a n e n : Selosti Pyörtänön toimintaa Kuopion läänin itäisessä vaalipiirissä. Selostuksesta ilmeni mm., että Pyörtänö oli vuosina 1947, 1948 ja 1949 järjestänyt mainituissa piirissä ohjelmakiertueita omaan laskuunsa ja että hän oli jättänyt Työväen ohjelmapalvelulle suorittamatta kiertueilla esiintyneille taiteilijoille suoritettavat palkkiot. Pyörtänö on myös perustanut Karjalan Kuva-nimisen lehden, jonka kustantamista varten on ollut tarkoitus järjestää osakeyhtiö. Hän on ainakin Joensuuassa ottanut vastaan rahoja osakemaksuksi, mutta kun asianomaiset eivät sen jälkeen ole saaneet mitään selvitystä hankkeesta eikä myöskään osakekirjoja, on tehty tiedusteluja missä vaiheessa asia on.

P ä ä t ö s :

Päätettiin siirtää asian käsittely johonkin myöhemmin pidettävään Työvaliokunnan kokoukseen ja kutsua myöskin Pyörtänö tähän kokoukseen kuultavaksi.

2 §.

Vaalilain muuttaminen.

Otettiin käsiteltäväksi suhtautuminen hallituksen esitykseen vaalilain muuttamisesta ja suuren valiokunnan asian johdosta antamaan mietintöön.

F a g e r h o l m : Arvosteli suuren valiokunnan tekemiä muutosehdotuksia. Mitä pahaa on siinä, että joku henkilö on ehdokkaana useammassa vaalipiirissä? Ryhmän pitäisi vastustaa lakiesityksen hyväksymistä suuren valiokunnan ehdottamassa muodossa. Ellei tähän voida mennä, niin ryhmän jäsenille olisi annettava "vapaat kädet".

T e r v o : Fagerholmin hallituksen jäsenten keskuudessa asiasta keskusteltiin. Suunnilleen puolet silloisen hallituksen jäsenistä oli Uudenmaan vaalipiirin jakoa vastaan, katsottiin, että vaalilakiin olisi tehtävä vain olosuhteiden aiheuttamat teknilliset muutokset. Uudenmaan vaalipiirin sos.-dem. piirikokous on myös ollut vaalipiirin jakoa vastaan. Piirin jakamisesta ei ole puolueelle hyötyä, mutta maalaisliitolle on. Tämä riitakysymys olisi otettava esille vasta vaalien jälkeen.

A a t t e l a : Yhtyi edellisiin lausuntoihin.

H a k k i l a : Lakiesityksen hyväksymistä voitaisiin kyllä vastustaa, mutta sitä ei olisi äänestettävä lepäämään yli vaalien.

K a j a l a : Asiassa on huomattava kaksi eri kysymystä:

Toinen on se saako sama henkilö olla ehdokkaana useammassa kuin yhdessä vaalipiirissä ja toinen on Uudenmaan vaalipiirin jakaminen kahdeksi vaalipiiriksi. Ehdokkaanaoloasia saisi jäädä nykyiselleen, mutta Uudenmaan vaalipiirin jakamisasia voitaisiin hyväksyä. Jos Uudenmaan vaalipiiri jaettaisiin, niin Kymin lääni saisi yhden lisäpaikan, josta olisi etua puolueellemme. Uudenmaan vaalipiirin jaosta olisi muutenkin etua meille. Maaseutuedustajat tekisivät silloin enemmän työtä vaalipiirissä. Uudenmaan maaseutu on jaon kannalla.

P u s k a l a : Puolueemme yleisen toiminnan kannalta olisi Uudenmaan vaalipiirin jakamisesta etua puolueellemme. Sama henkilö ei saisi olla ehdokkaana useammassa kuin yhdessä vaalipiirissä. Kommunistit laskevat menettävänsä viisi paikkaa, jos tämä kohta vaalilaista muutetaan kuten suuri valiokunta on ehdottanut.

L e i v o - L a r s s o n : Vastusti myös Uudenmaan vaalipiirin jakamista. Piirisihteeri laskee jaon kautta menetettävän edustajapaikka. Piirikokouksen kannanotolle olisi ryhmässä annettava merkitystä. Maaseutulaiset eivät ole saaneet omia ehdokkaitaan läpi, kun ovat samoilta paikkakunnilta asettaneet useita ehdokkaita, esim. Lohjalta kolme. Jos asetettaisiin vain yksi, olisi tulos toinen. Niin kävi esim. Kuusankosken ehdokkaan suhteen. Hän tuli valituksi. Vaalipiirin jaon kautta menetetään ruotsinkielisten ääniä.

M a l k a m ä k i : Kyllä meidän, jotka olemme kirjoittaneet sen lakialoitteen alle nimemme, jonka perusteella suuren valiokunnan muutokset ovat tehdyt, on mahdotonta olla muulla kuin suuren valiokunnan kannalla. Pienistä vaalipiireistä on suurille puolueille hyötyä. Piti kuitenkin vahinkona sitä, että sama henkilö ei saisi olla muuta kuin yhdessä vaalipiirissä ehdokkaana, sillä puhujan mielestä olisi sallittava olla ehdokkaana ainakin kahdessa vaalipiirissä.

F a g e r h o l m : Viittasi meikäläisen hallitusryhmän kantaan asiassa. Näyttää siltä, että vaalipiirin jakoasiassa on takana viha helsinkiläisiä kohtaan. Tältä pohjalta ei asiaa olisi käsiteltävä. Olen jyrkästi suuren valiokunnan esityksen hyväksymistä vastaan. Ryhmän jäsenille on ainakin annettava "vapaat kädet".

T e r v o : Näyttää kummalliselta se, että puoluetoimistossa nähdään asia sellaisena, että Uudenmaan vaalipiirin jakamisesta on etua puolueellemme, vaikka asianomainen piirisihteeri, jonka luulisi tuntevan asian, on toisella kannalla. Jos jako hyväk-

syttään, niin maalaisliitto saa yhden paikan lisää. Vakuutti, että jos lakiesitys hyväksytään suuren valiokunnan ehdotuksen mukaisena, niin se tulee äänestetyksi lepäämään yli vaalien. Sitä ei voida ryhmän päätökselläkään estää.

P ä ä t ö s :

Päätettiin ryhmän kokoukselle suositella, että vaalilain muutosesitys hyväksyttäisiin hallituksen esityksen eikä suuren valiokunnan mietinnön mukaisena.

Vähemmistö oli suuren valiokunnan ehdotuksen hyväksymisen kannalla.

V a k u u d e k s i :

Väinö Hakila

Hugo Aattela
Hugo Aattela

*Apul. pääll. Launos
Thorensen Hietalahti*

506

*Torsten
Karlén*

Eduskunnan Sosiaaldemokraattisen Puolueyrymän puheenjohtajalle

Sokeain Keskusliitto-De Blindas Centralförbund r.y., r.f.

niminen yhdistys, joka toimii maamme siviilisokeain ja siviilisokeain hyväksi toimivien yhdistysten yhdyssiteenä ja keskuselimenä sokeain henkisten ja taloudellisten pyrkimysten edesauttamiseksi, pyytää täten saada esittää tietoonne kunnioittavasti seuraavaa:

Jo viime keväästä lähtien on yhdistyksemme toimistosta tuhka-tiheään tiedusteltu Sokeain huolto -nimisestä yhdistyksestä ja sen toiminnasta sekä tarkoituksista. Kun tiedossamme ei ole ollut tämän nimistä yhdistystä, vaan sensijaan Helsingin sokeain huolto r.y. -niminen yhdistys, on oletettu, että on kysymys tästä yhdistyksestä ja näinollen tiedustelijoita kehoitettu kääntymään mainitun yhdistyksen puoleen.

Nyt on kuitenkin ilmennyt, että tänne on näkevien alotteesta viime keväänä perustettu koko maata käsittävä Sokeain Huolto r.y. -niminen yhdistys, jonka puheenjohtajana toimii kansanedustaja T.K. Pyörtänä.

Haluumatta mitenkään vaatia sokeain asian hoitoa yksinoikeudeksemme, katsomme k. o. yhdistyksen perustajain kuitenkin laiminlyöneen ottaa selvää, onko ensinnäkin tällaisen yhdistyksen perustaminen ollut tarpeen vaatima vai ei. Sokeain Keskusliittoon kuuluu nimittäin nykyisin 19 sokeain ja sokeain hyväksi toimivaa yhdistystä, mitä on pidetty sekä itsensä sokeain että valtiovallan taholla enemmän kuin riittävänä huolehtimaan maan siviilisokeain asioista ja tarpeista. Sokeain Keskusliiton ja sen jäsenjärjestöjen piirissä onkin sentähden herännyt ajatus, että e. m. yhdistys on perustettu itseksissä tarkoituksissa tukemaan perustajain henkilökohtaisia tarpeita. Tätä ajatusta tukee m.m. se, että yhdistys on perustanut myös Sokeain Viesti-De Blindas Röst -nimisen lehden. Lehden syys-numero osoittaa, että yhdistys on sokeain nimissä harjoittanut varsin laajaa keräystoimintaa ja saanut varoja Suomen kaupungeilta, kauppaloilta, kunnilta ja lääkäreiltä. Sokeain Keskusliitto katsoo, että mainittu lehti, jonka päätoimittajana toimii kansanedustaja Pyörtänö, palvelee enemmän hänen henkilökohtaisia pyyteitään kuin varsinaista sokeain asiaa, sillä täällä on jo kohta parikymmentä vuotta ilmestynyt Suomen Sokeain Kirjallisuusyhdistyksen toimesta Varjojen Mailta -niminen lehti, jonka sokeat ovat tunnustaneet omakseen ja jonka kautta sokeat näkevään kirjoituksella saavat kaikki heitä koskevat asiat julkisuuteen. Kaikkein valitettavinta on se, että kansanedustaja Pyörtänö, joka itse on mainitun yhdistyksen puheenjohtaja, on oma-alotteisesti mennyt tekemään raha-asia-alotteen määrärahan osoittamisesta avustukseksi Sokeain Huolto r.y:lle virkistyskodin hankkimiseksi sokeille, vaikka Sokeain Keskusliittoon kuuluvilla Suomen Sokeain Liitto- ja Helsingin Sokeat r.y. -nimisillä yhdistyksillä on täällä kaksi isoa lepo- ja virkistyskotia, jotka pystyvät täysin tyydyttämään maan siviilisokeain lepo- ja virkistyskodin tarpeen.

pit. ptuuyt
keat fiiteta
den sokeam
ttämisen
et ei tunc
lukeittu

lha vale,
tun yhti
tun, mon 60-70
lita m aksut
i. luntamat
kekat rin
en et mihin
illa ei riitä
hin varoja

Katsomme tämän viimeksimainitun teon siksi edesvaastuuttomaksi aikana, jolloin sokeat koettavat valtiovallan ja Eduskunnan myötävaikutuksella saada korotusta sokeanavustukseensa, ettemme voi jättää asiaa tähän, vaan olemme sokeain yhteisen edun nimessä pakoitettuja tuomaan kaikki k. o. asiaa koskevat seikat sanomalehdistön kautta julkisuuteen, ellei k. o. yhdistys heti lopeta suuren yleisön ja sokeain piirissä sekaannusta aiheuttavaa toimintaansa ja samalla luovuta keräämiänsä varoja Suomen sokeain hyväksi.

Helsingissä, helmikuun 12 päivänä 1951.

Puheenjohtaja V. Ahre.

Sihteeri Leo Hirmukallio.

P ö y t ä k i r j a Sosialidemokraattisen Eduskuntaryhmän Työvaliokunnan kokouksesta, joka pidettiin ryhmän kokoushuoneeseen liittyvässä pienessä kokoushuoneessa eduskuntatalossa 22 p:nä helmikuuta 1951.

Saapuvilla olivat: Hakkila, Leivolarsson, Kajala, Malkamäki, Niemi ja Aattela sekä puhemies Fagerholm ja kutsuttuna ryhmän jäsen Pyörtänö.

Puhetta johti Hakkila ja pöytäkirjan kirjoitti Aattela.

Kokous alkoi kello 18,30.

1 §.

Pyörtänön asia.

Jatkettiin tänään ennen ryhmäkokousta pidetyssä Työvaliokunnan kokouksessa esillä olleen ryhmän jäsentä Pyörtänöä koskevan asian käsittelyä.

Puheenjohtaja H a k k i l a ilmoitti Pyörtänölle saaneensa Sokeain Keskusliitolta kirjelmän, jossa kosketellaan Pyörtänön toimintaa Sokeain Huolto-nimisen järjestön perustamisessa, varojen keräystä mainitulle järjestölle ja näin saatujen varojen käyttöä. Puheenjohtaja mainitsi vielä, että Pyörtänön toimintaa vastaan on tehty eräitä muitakin muistutuksia, joista puheenjohtaja lähemmin mainitsi. Kehoitti Pyörtänöä antamaan selvityksen tehtyjen ilmoitusten johdosta.

P y ö r t ä n ö : Selosti Sokeain Huolto-nimisen järjestön perustamista. Sanoi menneensä perustavaan kokoukseen, jossa oli ollut parisenkymmentä henkeä, joista ainakin kaksi oli sokeaa, saapuvilla ja pyynnöstä suostuneensa ryhtymään k.o. järjestön

puheenjohtajaksi. Myönsi järjestölle kerätyn varoja kunnilta, osuusliikkeiltä, lääkäreiltä y.m. ja kysyttäessä ilmoitti järjestöllä olevan varoja "muutamia kymmeniä tuhansia markkoja". Sanoi keskustelleensa nyt käsiteltävänä olevasta asiasta Sokeain Keskusliiton sihteerin Hirmukallion kanssa ja olevansa valmis asian kaikin puolin selvittämään.

F a g e r h o l m : On kovin surullista eduskunnan ja ryhmän kannalta, että joku ryhmän jäsen on humpuukissa mukana.

K a j a l a : Pyörtänön pitäisi antaa kirjallinen selvitys niiden syytösten johdosta, joita häneen kohdistuvina on esitetty. Kun tarkastelee Sokeain Huolto-järjestön lehteä Sokeain Viesti, niin saa sellaisen käsityksen, että se on perustettu vain hankintamielessä. Tämä on hyvin ikävä asia asianomaiselle itselleen ja niin myös puolueellemme.

N i e m i : Kiinnitti huomiota Karjalan Kuva-nimisen julkaisun asiaan. Jos tämän lehden julkaisemista varten oli perustettu osakeyhtiö, on asia selvitettävä.

P y ö r t ä n ö : Toimitin mainittua lehteä saamatta siitä taloudellista hyötyä.

K a j a l a : Mitkä motiivit aiheuttivat lehden perustamisen?

P y ö r t ä n ö : Joensuussa haluttiin sellaista lehteä karjalaisen väestön yhdyssiteeksi. Sokeain Viestiin haluttiin saada myöskin ilmoituksia, jotta lehden kustantaminen olisi käynyt mahdolliseksi.

L e i v o - L a r s s o n : Tiedusteli onko Pyörtänö vielä puolueemme jäsen. Eri tahoilta on Pyörtänöstä kerrottu huonoja juttuja. On mm. väitetty Pyörtänön asuneen eri naisten luona.

P y ö r t ä n ö : Vakuutti olevansa puolueemme jäsen. Sanoi olleensa vuonna 1948 ilman vakinaista asuntoa ja siten joutuneensa turvautumaan tilapäismajoitukseen, mutta kielsi

viettäneensä huonoa, epäsiiveellistä elämää.

A a t t e l a : On mainittu, että Pyörtänöllä on selvittämättömiä tiliasioita Työväen Ohjelmapalvelun kanssa.

P y ö r t ä n ö : Joensuun piirissä kiertäneiden ohjelma-ryhmien taiteilijain palkkiot on varmasti maksettu. Oli ollut asioita selvittämässä Joensuun Toveriseuran johtokunnan kokouksessa. Sanoi, että he ovat valmiit lakkauttamaan Sokeain Huolto r.y:n toiminnan.

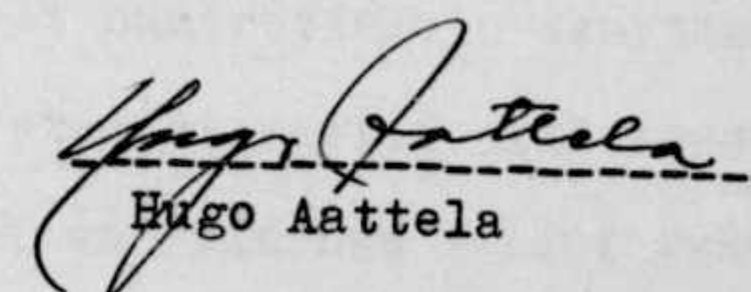
P ä ä t ö s :

Päätettiin lausua, että Pyörtänön on esitettävä Työvaliokunnalle selvitys:

- 1) että hän on puolueemme jäsen;
- 2) että hän on saanut selväksi asiansa Kuopion läänin itäisen vaalipiirin Sosialidemokraattisen Piirijärjestön Piiritoimikunnan ja Joensuun Toveriseuran kanssa;
- 3) että hän on selvittänyt asiansa sokeain huollon osalta, esittänyt tilityksen Sokeain Huolto r.y:n nimissä saaduista lahjoituksista ja niiden käytöstä, ja
- 4) että hän esittää selvityksen asumisestaan eduskunnassa ollessaan.

V a k u u d e k s i :

Väinö Hakkila

Hugo Aattela

P ö y t ä k i r j a Sosialidemokraattisen Eduskuntaryhmän kokouksesta, joka pidettiin ryhmän kokoushuoneessa eduskuntatalossa 7 p:nä maaliskuuta 1951.

Nimenhuudossa merkittiin poissa-oleviksi: Alanko, Andersson, G., Henriksson, Hillelä, Jokinen, Karjalainen, Koivulahti-Lehto, Lepistö, Nurminen, Raatikainen, Tervo, Turkka, Turunen, Varjonen, Welling ja Väyrynen.

Puhetta johti Hakkila ja pöytäkirjan kirjoitti Aattela.

Kokouksessa merkittiin saapuvilla oleviksi toimittaja Eva Mykkänen ja puoluetoveri Ylä-rakkola.

Kokous alkoi kello 16.

1 §.

Viran tai toimen haltijain palkkauskysymys.

Otettiin käsiteltäväksi ryhmän suhtautuminen hallituksen esitykseen viran tai toimen haltijain palkkojen korottamiseksi.

A a t t e l a : Selosti asian käsittelyä valtiovarainvaliokunnan palkkausjaostossa. Selostuksesta ilmeni mm., että jaoston kuulemat asiantuntijat ovat pyrkineet numerotiedoin osoittamaan, että hallituksen esittämä 8 %:n korotus ei vastaa sitä korotusta, mikä ns. A-sopimuksen mukaisesti on yleensä tullut yksityisen työsuhteen varassa työskentelevien palkkoihin. Jaostossa on myös kiinnitetty huomiota palkankorotuksen voimaan tulemispäivään. Hallitus esittää palkankorotuksen toimitettavaksi 1.3-51 lukien, mutta jaostossa on voimakasta kannatusta ajatuksella, että oikeudenmukaisempi voimaan tulemisaika olisi 1.1-51.

Ryhmälle on saapunut Valtionvirkailijain Yhteisjärjestön

palkkausasiaa koskeva kirjelmä tältä päivältä. Kirjelmään liittyy VY:n valtiovarainministeriölle lähettämästä kirjelmästä jäljennös.

Valtionvirkailijain Yhteisjärjestön kirjelmästä ilmenee mm., että järjestö esittää "sellaista korotusta, että prosentuaalisesti korotus pienenisi palkka-asteikon kohotessa". Korotuksen määrään nähden on järjestön käsitys sellainen, "että korotuksen pitäisi jo tässä vaiheessa yleensä olla 10 %, koska muilla aloilla tehdyt palkkaratkaisut useimmissa tapauksissa ylittävät tämän määrän. Edellä mainittu korotuksen liukuva asteikko olisi järjestettävä siten, että korotus vielä 25. palkkausluokan kohdalla olisi 10 %".

"Kun useilla aloilla A-sopimusta on sovellettu jo viime vuoden puolella, pidämme välttämättömänä, että viran ja toimen haltijoille korotus annetaan kuluva vuoden alusta lukien.

Valtion viran ja toimen haltijain elintason turvaamiseksi on välttämätön palkkojen ja eläkkeiden indeksisidonnaisuus, koska inflaation mahdollisesti jatkuessa näiden ryhmien palkkojen korotusten aikaansaaminen vie aina runsaasti aikaa", sanotaan kirjelmässä.

Kirjelmässä kiinnitetään vielä huomiota perhe-eläkelain käsittelyyn ja ilmoitetaan järjestöjen edustajain valtiovarainvaliokunnan palkkajaostossa asettuneen sille kannalle, että perhe-eläkelaki säädettäisiin ns. nettopalkkalinjan pohjalle, koska muunlainen ratkaisu aiheuttaisi epäoikeudenmukaisuutta lain soveltamisessa.

"Tällaisella ratkaisulla"-sanotaan kirjelmässä-"olisi mm. sellainen vaikutus, että edellä mainitunlainen, verraten alhainen palkkauksen korotus tulisi viran ja toimen haltijain keskuudessa ymmärretyksi sekä helpottaisi jo syntynyttä erimielisyyttä heidän ja valtiovallan välillä".

R a n t a l a : Huomautti, ettei ole voinut määritellä

kantaansa palkankorotuksen voimaan tulopäivään nähden, koska hallitus ei tässä kohdin ole selvästi määritellyt kantaansa.

P y ö r t ä n ö : Kannatti VY:n ehdottamaa linjaa.

K a j a l a : Yhtyi VY:n kantaan siinä, että perhe-eläkelaki olisi säädettävä nettopalkkalinjan pohjalle. Vastusti sen sijaan VY:n esitystä siinä, että palkankorotuksessa noudatettaisiin liukuvaa perustetta.

R a n t a l a : Kannatti hallituksen esityksen hyväksymistä sellaisenaan. Maataloustyöläiset eivät vielä ole saaneet indeksikorotuksia, joten A-sopimuksen soveltaminen tuottaa vaikeuksia.

A a t t e l a : Oli sitä mieltä, että palkankorotus olisi toimitettava tammikuun 1 päivästä lukien. Tällä olisi viran tai toimen haltijain mieliä rauhoittava vaikutus ja se olisi myös oikeudenmukainen toimenpide. Palkkausasioissa on tähän asti noudatettu ns. sosiaalista linjaa, mikä on ollut välttämätöntä. Jos palkankorotus nyt järjestettäisiinkin niin, että korotusprosentti olisi korkeampien palkkojen kohdalla pienempi kuin alempien palkkojen kohdalla, ei sitä voitaisi pitää pahanä, koska ylemmissä palkkausluokissa olevat markkamääräisesti saisivat kuitenkin huomattavasti suuremman palkankorotuksen. Tätä on toisaalta myös ymmärrettävä, koska valtio joutuu kilpailemaan kykenevien työntekijäin saamisesta palvelukseensa. Mitä ehdotettuun 8 %:n korotukseen tulee, niin sitä on pidettävä liian pienenä. Eräissä neuvottelussa min. Skogin kanssa sovittiinkin siitä, että korotus olisi tässä vaiheessa 10 %. On näin ollen ymmärrettävää, että VY:n taholla pidetään tästä kiinni.

Puhuja kosketteli vielä perhe-eläkevakuutusasiaa ja sanoi yhtyvänsä VY:n esitykseen, että perhe-eläkevakuutus olisi järjestettävä nettopalkkajärjestelmän pohjalle, kuten

Valtionvirkailijain Yhteisjärjestö ehdottaa.

F a g e r h o l m : Pitäisi suhtautua hyvin varovaisesti kaikkiin esityksiin, jotka koskevat muutoksien tekemistä hallituksen esitykseen, jonka aikaansaaminen on ollut vaikeuksien takana.

P e l t o n e n : Viran tai toimen haltijain palkkaus-kysymys liittyy eräänä renkaana hallituksen vakauttamisohjelmaan, joten hallituksen esitykseen on vaikea tehdä muutoksia. Mitä perhe-eläkevakuutuslakiin tulee, niin eikö mentäisi liian pitkälle, jos perhe-eläkevakuutuksen piiriin kuuluvat viran tai toimen haltijat kokonaan vapautettaisiin maksuista? Piti kohtuullisena, että viran tai toimen haltijat suorittaisivat palkastaan yhden prosentin maksuna perhe-eläkevakuutuksesta. Katsoi, että yhteen prosenttiin voitaisiin valtionkin kannalta mennä, koska perhe-eläkelain säätämisen jälkeen lakautettavien avustuskassojen varat joutuvat valtion haltuun.

A a t t e l a : Ruotsissa on perhe-eläkevakuutus järjestetty nettopalkkajärjestelmän pohjalle, samoin useissa kaupungeissa omassa maassamme. Perhe-eläketurvan järjestämisen nettopalkkajärjestelmän pohjalle merkitsee menojen vähennystäkin, koska perhe-eläkkeiden järjestämistä varten ei tarvita niin laajaa koneistoa, kuin mitä siinä tapauksessa tarvitaan kun vakuutetuilta peritään maksu.

H i l t u n e n : Jos valiokunta menee nettopalkkajärjestelmän pohjalle, niin hallituksen on silloin vedettävä esityksensä pois, koska koko asia joutuisi silloin aivan uudelle pohjalle. Nettopalkkajärjestelmän linjalle ei olisi mentävä. Sen sijaan voidaan tinkiä siitä kuinka monta prosenttia viran tai toimen haltijain on palkastaan maksuna eläkelaitokselle suoritettava. Katsoi, että prosentti voitaisiin määrätä kahdeksi, mutta ei yhdeksi. Ryhmän olisi siis annettava valtiova-

rainvaliokunnan meikäläisille jäsenille sellaisen ohjeen, että perhe-eläkevakuutusta ei ole järjestettävä nettopalkkajärjestelmän pohjalle, mutta valtion viran tai toimen haltijain palkasta maksuna perittävän prosentin määrästä voidaan tinkiä.

K u l o v a a r a : Piti hallituksen esittämää 8 %:n korotusta liian pienenä. Meikäläiset hallituksen jäsenet olivat antaneet VY:n edustajain ymmärtää olevansa 10 %:n korotuksen kannalla. Katsoi, että perhe-eläkevakuutus olisi järjestettävä nettopalkkajärjestelmän pohjalle.

K a j a l a : Puhui vielä siitä, että perhe-eläkevakuutus olisi järjestettävä nettopalkkajärjestelmän pohjalle. Jos tällä pohjalla saadaan sovittelu viran tai toimen haltijain palkkausiassa, ei sosialidemokraattien pitäisi sitä vastustaa. On kyseessä leskien ja orpojen turvaaminen. Virkamiesten taholla tunnetaan myötätuntoa puolueitamme kohtaan, ja tätäkään seikkaa ei ole aliarvioitava.

A a t t e l a : Huomautti vielä, että valtio saa lakautettaviksi joutuville kassoilta useita satoja miljoonia markkoja kassansa, joten valtion rasitus ei lähivuosina ole kovin suuri vaikka viran tai toimen haltijoilta ei mitään maksua perittäisikään. Mainitsi, että valtiovalta on määräyksillään ehkäissyt k.o. kassoja sijoittamaan rahojaan vapaan harkinnan mukaisesti ja pakkolainoittanut niistä valtaosan valtiolle. Tästä johtuu, että kassat ovat inflaation johdosta joutuneet huomattavasti kärsimään.

P e l t o n e n : Maalaisliitto ei mene perhe-eläkevakuutusasiassa nettopalkkajärjestelmän pohjalle. Puhui vielä siitä, että maksu määrättäisiin yhdeksi prosentiksi. Huomautti, että sinä päivänä kun valtio maksaa viran tai toimen haltijoille perhe-eläkkeitä, joiden edestä ei ole tarvinnut mitään palkanpidätyksiä suorittaa, esittävät valtion palveluksessa työ-

suhteen perusteella olevat vaatimuksen samanlaisen edun järjestämisestä heille. Viittasi myös vanhusten asian hoitamisen tarpeellisuuteen.

H i l t u n e n : Esitti eräitä numeroita siitä, mitä perhe-eläkevakuutus tulee valtiolle maksamaan.

P ä ä t ö s :

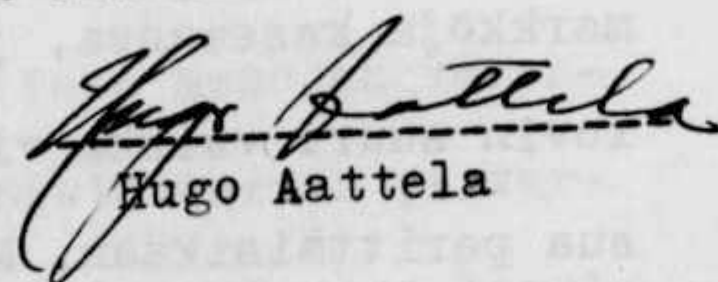
Päätettiin, että ryhmä yhtyy hallituksen esitykseen siinä, että viran tai toimen haltijoille suoritetaan tässä vaiheessa 8 %:n suuruinen palkankorotus, alkaen maaliskuun 1 päivästä kuluvaan vuoteen.

Perhe-eläkevakuutuksen johdosta käyty keskustelu on evästyksenä valtiovarainvaliokunnan sosialidemokraattisille jäsenille. Jos aihetta ilmenee, otetaan asia uudelleen ryhmässä käsiteltäväksi.

Kokous päättyi kello 18.

V a k u u d e k s i :

Väinö Hakkila

Hugo Aattela

Olemme tarkistaneet edellä olevan pöytäkirjan ja todenneet sen olevan kokouksen kulun ja päätösten kanssa yhtäpitävän.

P ö y t ä k i r j a Sosialidemokraattisen Eduskuntaryhmän kokouksesta, joka pidettiin ryhmän kokoushuoneessa eduskuntatalossa 16 p:nä maaliskuuta 1951.

Nimenhuudossa merkittiin poissaoleviksi: Eskola, Hakkila, Kilpeläinen, Koivulahti-Lehto, Kulovaara ja Raatikainen.

Puhetta johti Leivo-Larsson ja pöytäkirjan kirjoitti Aattela.

Saapuvilla oleviksi merkittiin: Sosialidemokraattisen Puolueen puheenjohtaja, ministeri Skog, puoluesihteerit Leskinen ja SS:n toimittaja Eva Mykänen.

Kokous alkoi kello 17,15.

1 §.

Laki huoneenvuokrien säännöstelystä annetun lain muuttamisesta.

Otettiin käsiteltäväksi ryhmän suhtautuminen hallituksen esitykseen laiksi huoneenvuokrien säännöstelystä annetun lain muuttamisesta.

Asiasta käytti alustavan puheenvuoron Puoluetoimikunnan puheenjohtaja, ministeri S k o g viitaten aluksi hallituksen esitykseen, jonka mukaan vuokria ei olisi huhtikuun 1 päivänä korotettava kuten voimassa olevan lain mukaan olisi sallittu tehdä, vaan vasta elokuun 1 päivänä, johon mennessä yleisen taloudellisen tilanteen toivotaan selvenevän. Samalla hallitus katsoo, "että sille olisi annettava valtuudet mainitun elokuun

1 päivän jälkeen saattaa vuokrat lainmukaiseen tasoonsa harkintansa mukaan astettain vuoden 1951 kuluessa! Perustuslakivaliokunta on asiaa käsiteltyään tullut siihen tulokseen, että vuokria korotettaisiin 20 %:lla jo 1 päivästä huhtikuuta ja jäljelle jäävä korotus olisi toimitettava hallituksen ehdottamin tavoin.

Puoluetoimikunta on asiaa käsiteltyään päätenyt siihen, että vuokrien korotuksia ei ole huhtikuun 1 päivänä toimitettava, vaan lakiesitys olisi hyväksyttävä hallituksen esityksen mukaisena. Tämä voi kyllä merkitä sitä, että laki äänestetään lepäämään yli vaalien.

Puheenjohtaja L e i v o - L a r s s o n tiedusteli toveri Skogilta tekeekö hallitus asian johdosta luottamuskysymyksen.

S k o g : On vaikea tehdä luottamuskysymystä silloin kun on kysymys jonkin lain jättämisestä lepäämään yli vaalien.

J o k i n e n : Jos laki äänestetään lepäämään yli vaalien, niin silloin tulee toimitettavaksi 43 %:n korotus vuokrissa. Tämä kohottaisi elinkustannusindeksiä. Miten hallitus sen kompensoisi?

P e l t o n e n : On seurattava hallituksen linjaa. Vastatkoön kokoomus seurauksista.

T e r v o : Selosti vuokran korotuksen vaikutusta elinkustannusindeksiin. Vuokrien korottaminen 20 %:lla merkitsisi 8 pisteen nousua elinkustannusindeksissä. On tärkeätä saada selville kannattaako maalaisliitto hallitusta vaiko ei. Jos hyväksytään 20 %:n korotus vuokriin, niin päästetään oikeisto vastuusta. On siis oltava selvällä linjalla ja pantava oikeisto vastaamaan.

P a a s i o : Henkilökohtaisesti olen ollut sitä mieltä, että osa vuokrien korotuksesta olisi 1 päivänä huhtikuuta

sallittava toimeen panna. Tilanne ei ole hauska, koska propagandassa voidaan panna vastakkain 20 %:n korotus ja 43 %:n korotus ja vierittää syy tai yrittää vierittää syy meille siitä, että vuokrat nousevat 1 päivänä huhtikuuta 43 %:lla. En halua kuitenkaan olla toisella linjalla kuin Puoluetoimikunta.

P y y : Yhtyi Puoluetoimikunnan kantaan.

H u u n o n e n : Oli myös Puoluetoimikunnan kannalla. Perustuslakivaliokunnan esittämä 20 %:n korotus toimitettaisiin vaarallisena ajankohtana. Kun on verraten pienestä ryhmästä, vuokranantajista, kysymys, on heidän tyydyttävä myöhemmin saatavaan korotukseen. Vuokrien korotus vaikuttaisi eniten teollisuuskeskuksissa.

S a l m e l a - J ä r v i n e n : Pääministeri oli kyllä perustuslakivaliokunnassa hallituksen esityksen kannalla, mutta hän liukui eräiden kysymysten yli ja sitä porvarit käyttivät hyväkseen.

K ä k e l ä : Maalaisliittolaisia oli suuren valiokunnan kokouksessa saapuvilla 13, näistä oli vain viisi hallituksen esityksen kannalla ja kahdeksan yhtyi perustuslakivaliokunnan kantaan. Hallituksen on tässä asiassa esiinnyttävä jyrkästi.

H i l t u n e n : Asia on nyt ratkaisevassa vaiheessa. Ruotsalaisen kansanpuolueen ja kokoomuksen ryhmä saavat äänilään hallituksen esityksen yli vaalien. Silloin tulee 43 %:n korotus. Tässä vaiheessa ei ryhmä kuitenkaan voi tehdä muuta kuin yhtyä Puoluetoimikunnan kantaan.

F a g e r h o l m : Oli Puoluetoimikunnan kannalla. Hallituksen olisi jo pitänyt esiintyä reippaasti tässä asiassa. Ensi tiistain jälkeen meillä on tilaisuus tehdä asian poliittisesta puolesta johtopäätös.

P ä ä t ö s :

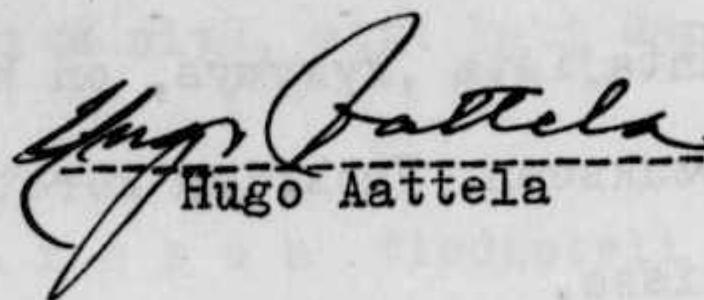
Yksimielisesti päätettiin yhtyä Sosialidemokraattisen

Puolueen Puoluetoimikunnan kantaan, että esitys laiksi huoneenvuokrien säännöstelystä annetun lain muuttamiseksi on hyväksyttävä hallituksen esityksen mukaisena.

Kokous päättyi kello 18.

V a k u u d e k s i :

Tyyne Leivo-Larsson

Hugo Aattela

Olemme tarkistaneet edellä olevan pöytäkirjan ja todeneet sen olevan kokouksen kulun ja päätöksen mukaisen.

P ö y t ä k i r j a Sosialidemokraattisen Eduskuntaryhmän kokouksesta, joka pidettiin ryhmän kokoushuoneessa eduskuntatalossa 20 p:nä maaliskuuta 1951.

Nimenhuudossa merkittiin poissaoleviksi: Andersson, G., Kajala, Karvonen, Kauhanen, Kilpeläinen, Muikku, Peltonen, Takki ja Varjonen.

Puhetta johti Hakkila ja pöytäkirjan kirjoitti Aattela.

Saapuvilla oleviksi merkittiin: puoluesihteeriksi Leskinen, SS:n toimittaja Eva Mykkänen ja puoluetoveri Ylä-rakkola.

Kokous alkoi kello 16,35.

1 §.

Suhtautuminen vuokrien korotuskysymyksen johdosta syntyneeseen tilanteeseen.

Otettiin käsiteltäväksi kysymys suhtautumisesta vuokrien korotuskysymyksen johdosta syntyneeseen tilanteeseen.

Puheenjohtaja H a k k i l a totesi, että eduskunta ei ole hyväksynyt kiireellisenä käsiteltäväksi hallituksen esitystä laiksi huoneenvuokrien säännöstelystä annetun lain muuttamisesta, ja että kiireellisyyttä vastaan äänestämässä on ollut kahden hallitusvastuussa olevan ryhmän, nim. ruotsalaisen kansanpuolueen ja edistyspuolueen, jäseniä.

Puoluetoimikunta on asiaa käsiteltyään asettunut sille

kannalle, että hallituksen sosialidemokraattisten jäsenten olisi erottava hallituksesta.

F a g e r h o l m : Yhtyi Puoluetoimikunnan kantaan. Ero- päätöstä olisi perusteltava nimenomaan sillä, että kaksi hallitusvastuussa olevaa puoluetta, nim. ruotsalainen kansanpuolue ja edistyspuolue ovat edustajiensa kautta myötävaikuttaneet siihen, että tätä tärkeätä lakia ei hyväksytty käsiteltäväksi kiireellisenä.

L i n n a : Esitti harkittavaksi onko poistuttava hallituksesta sen vuoksi, että 36 edustajaa on äänillään estänyt lain tulemasta hyväksytyksi käsiteltäväksi kiireellisenä. Aikaisemmin ei ole tällaisen seikan vuoksi hallituksesta lähdetty. On hoidettavana muitakin asioita.

H e n r i k s s o n : Ei ole muuta tehtävissä kuin hyväksyä Puoluetoimikunnan kanta.

L e s k i n e n : Viittasi viime perjantaina tehtyyn ryhmän päätökseen. Puoluetoimikunnan kantaan vaikutti myös se, mitä olisi seurannut 43 %:n suuruisesta vuokrien korotuksesta. Sosialidemokraattisen Eduskuntaryhmän asiana on tehdä johtopäätös.

K u l o v a a r a : Ei voida tehdä muuta kuin hyväksyä Puoluetoimikunnan kanta. Tämä on kyllä heikko ja huono oksi hirttäytyä, mutta ei ole varaa oksan valitsemiseen.

J o k i n e n : Kun vuokria korotetaan 43 %:lla, niin siitä asiaa ei enää hoideta lapsilisien korottamisella. Tässä kuussa toimitettavaa palkankorotusta ei enää voida estää. Pisteostoilla ei tätä asiaa voida hoitaa. Fagerholmin mainitsemat perustelut esitettävä eron syyksi.

P e n t t a l a : Sen jälkeen kun kaksi hallitusvastuussa mukana olevaa ryhmää on sanoutunut irti yhteisen hallituspolitiikan noudattamisesta, on hallituspohja rikkoutunut, joten ei

ole muuta tehtävissä kuin kutsua omat miehet pois hallituksesta.

A a t t e l a : Oli myös sitä mieltä, että sosialidemokraattien on poistuttava hallituksesta.

A n d e r s s o n , K. : Valitan, että sosialidemokraattinen ryhmä on luottanut liian paljon kokoomukseen. Tänä on todettu kuinka heikoille kantimille kaikki on rakennettu. On jouduttu "tippa tipalta" antamaan perään. Asiaa on katsottava pitemmällä sihdillä. Ei pitäisi olla epäselvyyttä siitä mitä nyt on tehtävä, on hyväksyttävä Puoluetoimikunnan kanta.

T e r v o : Asia tulee huomenna hallituksessa esille. Pääministeri Kekkonen esitti äsken, että hallitus antaisi uuden esityksen asiasta. Sen mukaan olisi vuokran korotus huhtikuun 1 päivänä 10 % ja elokuun 1 päivänä 33 %. Hän pyysi määräämään kantamme tähän.

H a k k i l a : Tässä vaiheessa ei ole syytä käsitellä Tervon mainitsemaa asiaa. On jätettävä heti eropaperi sisään, eikä mitään tinkimistä ryhmän taholta. Ero on perusteltavissa vahvoin syin.

K ä k e l ä : Yhtyi Puoluetoimikunnan kantaan.

T e r v o : Kekkonen tekee jokatapauksessa esityksensä. Miten siihen suhtaudutaan? On siis kaksi vaihtoehtoa, joko 10 %:n tai 43 %:n korotus huhtikuun 1 päivänä. On selvää, että 10 % on edullisempi kuin 43 %.

L e i v o - L a r s s o n : Yhtyi Hakkilan kantaan.

H e n r i k s s o n : Samoin.

F a g e r h o l m : Huomautti, että jos meikäläiset ministerit jättävät eronpyyntönsä, niin on heidän hoidettava virkatehtäviään siihen asti kun uudet ministerit on nimitetty. Mutta meikäläisten ministerien ei pitäisi antaa uutta esitystä.

P u s a : Olin hallitukseen menoa vastaan. Porvareille

on edullista savustaa meikäläiset vuokrakysymyksen avulla pois hallituksesta, koska edessä päin on mm. verokysymysten ratkaisu. Puhui jälleen maatalouden tukemisesta. Ensimmäinen erä on pelattu loppuun. Syntyy uusi tilanne, jossa vara katsoa, mitä tehdään ja tekemättä jätetään.

P a a s i o : Tervon mainitsema asia luo uuden tilanteen. Kysymys oli tosin esillä aikaisemminkin kun oli odotettavissa, että hallituksen esitys jää lepäämään yli vaalien. Asian johdosta aiottiin kysyä myöskin oikeuskanslerin mieltä.

L e s k i n e n : Meillä ei ole varaa antaa kommunistien pelata tällä asialla. Miehet on kutsuttava pois hallituksesta.

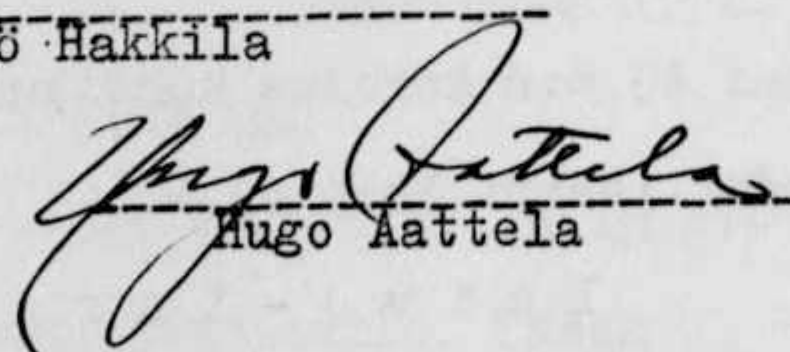
P ä ä t ö s :

Yksimielisesti päätettiin kutsua sosialidemokraattiset ministerit pois hallituksesta, jossa on mukana hallitusvastuussa kaksi sellaista ryhmää, joiden jäsenet ovat tänään eduskunnassa äänestäneet hallituksen esitystä vastaan.

Kokous päättyi kello 17,45.

V a k u u d e k s i :

Väinö Hakkila

Hugo Aattela

Olemme tarkistaneet edellä olevan pöytäkirjan ja todenneet sen olevan kokouksen kulun ja päätöksen kanssa yhtäpitävän.

P ö y t ä k i r j a Sosialidemokraattisen Eduskuntaryhmän Työvaliokunnan kokouksesta, joka pidettiin ryhmän kokoushuoneessa eduskuntatalossa 20 p:nä maaliskuuta 1951.

Saapuvilla olivat: Hakkila, Leivo-Larsson, Malkamäki, Niemi, Tervo ja Aattela sekä puoluesihteerit Leskinen. Kokouksen loppuvaiheessa saapui kutsuttuna myöskin Pyörtänö kokoukseen.

Puhetta johti Hakkila ja pöytäkirjan kirjoitti Aattela.

Kokous alkoi kello 17.

1 §.

Pyörtänön asia.

Puoluesihteerit **L e s k i n e n** ilmoitti, että hän oli viime perjantaina t.k:n 16 p:nä käynyt eduskuntatalossa melko hyödyttömän keskustelun Väinö Pyörtänön kanssa niistä asioista, joista Työvaliokunnan kokouksessa 22.2.-51 oli keskusteltu. Eilen oli asiasta keskusteltu puoluetoimistossa Pyörtänön ollessa saapuvilla. Asiaa tutkittaessa on selvinnyt mm., että Työväen Ohjelmapalvelu on saamassa Pyörtänöltä 15.000 markkaa. Pyörtänö on hoitanut omaan laskuunsa mm. Malmstenin kiertueen. Kiertueita koskevat tilikirjat on poltettu. Joensuun Toveriseuran taholta on ilmoitettu, ettei seuralla ole enempää sanottavaa asiassa. Seura voi tähän hajota. Pyörtänö on julkaissut neljä numeroa Karjalan Kuva nimistä lehteä. Kirjapaino odottaa suoritusta 280.000 markan suuruiselle laskulleen. Pyörtänö väittää Rautatiekirjakaupalta olevan saatavia niin paljon, että lasku voitaisiin suorittaa. Tämäkin asia on ollut esillä Joensuun Toveriseuran kokouk-

sessä. Pyörtänö on velvoitettu suorittamaan takaisin kootut tilausmaksut ja osakemaksut. Mitä Sokeain Keskusliiton esille ottamaan juttuun tulee, niin Pyörtänön piti eiliseen iltaan mennessä tuoda tuomari Kesäselle selvityksen ja tilityksen Sokeain Huolto r.y:lle saaduista lahjoituksista ja niiden käytöstä. Hän ei kuitenkaan ole tuonut Kesäselle vaadittua selvitystä ja on hän viivyttelyään puolustanut sillä, ettei ole saanut papereita kuntoon. Puoluesihtööri sanoi antaneensa lupauksen Sokeain Keskusliitolle, että asia hoidetaan.

Puoluetoimikunta on Pyörtänön asiassa tullut sellaiseen tulokseen, että Pyörtänön on tehtävä johtopäätökset menettelystään ja ellei hän sitä tee, niin Puoluetoimikunta ilmoittaa Joensuun Sosialidemokraattiselle Piirijärjestölle asiasta.

Puoluesihtööri lausui vielä, että Puoluetoimikunta ei voi estää asettamasta eduskuntavaaleissa Pyörtänöä ehdokaslistoille, sillä tämä on piirikokouksen asia.

Pyörtänö saapui kokoukseen sen ollessa jo loppumaisillaan. Hän selosti mitä vaikeuksia hänellä on ollut yrittäessään järjestää Sokeain Huolto r.y:tä koskevia asioita vaadittuun kuntoon. Viivästyminen on ensi sijassa johtunut siitä, että mainitun järjestön rahastonhoitaja on ollut matkoilla. Pyörtänö vakuutti hoitavansa asiansa puoluesihtööri Leskisen vaatimalla tavalla. Ei kuitenkaan puhunut mitään edustajaehdokassymyksestä.

Päätös.

Päätettiin jättää Pyörtänöä koskevan asian hoitaminen kokonaan Puoluetoimikunnan tehtäväksi.

Kokous päättyi kello 17,40.

V a k u u d e k s i :

Väinö Hakkila

Väinö Hakkila

P ö y t ä k i r j a Sosialidemokraattisen Eduskuntaryhmän Työvaliokunnan kokouksesta, joka pidettiin ulkoasiainvaliokunnan kokoushuoneessa eduskuntatalossa 28 p:nä maaliskuuta 1951.

Saapuvilla olivat: Hakkila, Leivo-Larsson, Tervo, Paasio ja Aattela sekä Sosialidemokraattisen Puolueen puheenjohtaja, ministeri Skog, puoluesihtööri Leskinen, ministerit Peltonen, Lepistö ja Huunonen, ryhmän ja Puoluetoimikunnan jäsen Varjonen, Puoluetoimikunnan jäsen Kuukkanen ja järjestösihtööri Puskala.

Puhetta johti Hakkila ja pöytäkirjan kirjoitti Aattela.

Kokous alkoi kello 19.

1 §.

Huoneenvuokrien korotuskysymys.

Puheenjohtaja H a k k i l a ilmoitti, että sosialidemokraattisten ministerien jätettyä huoneenvuokrien korotuskysymyksen johdosta Tasavallan Presidentille eroanomuksensa, on asian johdosta käyty neuvotteluja ja niiden tuloksena päätytty sellaiseen sovitteluratkaisuun, että hallitus antaa eduskunnalle asiasta uuden esityksen, joka sallii vuokria korotettavan kesäkuun alusta 10 %, syyskuun alusta 20 % ja vuoden lopulla 13 %. Esitys annettaisiin eduskunnalle jo huomenna.

Puoluetoimikunta suosittelee sovitteluratkaisun hyväk-

symistä.

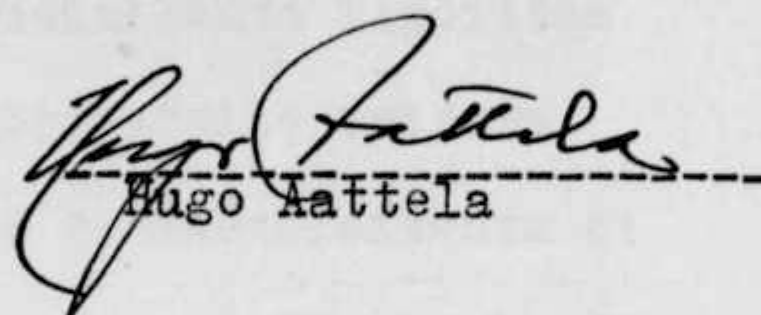
P ä ä t ö s :

Päätettiin yhtyä Puoluetoimikunnan kantaan ja hyväksyä tehty sovitteluratkaisu huoneenvuokrien korotuskysymyksessä.

Kokous päättyi kello 19,30.

V a k u u d e k s i :

-----Väinö Hakkila-----

-----Hugo Aattela-----

P ö y t ä k i r j a Sosialidemokraattisen Eduskuntaryhmän kokouksesta, joka pidettiin ryhmän kokoushuoneessa eduskuntatalossa 29 p:nä maaliskuuta 1951.

Nimenhuudossa merkittiin poissaoleviksi: Andersson, G., Fagerholm, Hiltunen, Kajala, Karjalainen, Karvonen, Malkamäki, Peltonen, Penttala, Pyörtänä, Simonen, Turkka, Turunen, Varjonen ja Väyrynen.

Puhetta johti Hakkila ja pöytäkirjan kirjoitti Aattela.

Saapuvilla oleviksi merkittiin: puoluesihteerit Leskinen, järjestösihteerit Puskala, puoluetoimitsija Myllymäki, toimittajat Eva Mykkänen ja Kalkkinen sekä puoluetoverit Iivari Väänänen ja Lasse Tykkä.

Kokous alkoi kello 11,30.

1 §.

Huoneenvuokrien korotuskysymys.

Otettiin käsiteltäväksi ryhmän suhtautuminen huoneenvuokrien korotuskysymyksen tämän hetkiseen vaiheeseen.

Asiasta käytti alustavan puheenvuoron puoluesihteerit Leskinen. Puhuja ilmoitti, että viimeksi pidetyn ryhmän kokouksen jälkeen olivat sosialidemokraattiset ministerit jättäneet Tasavallan Presidentille eronpyynnön. Presidentti oli tällöin pyytänyt siirtämään asian pyhien jälkeen. Pääministeri Kekkonen oli keskustellut hallituksen meikäläisten jäsenten kanssa olisiko sovitteluratkaisu mahdollinen hallituksen esit-

tämän linjan pohjalla. Neuvonpito johti siihen, että viime keskiviikkona oli täällä eduskuntatalossa kokous, jossa oli saapuvilla ministereitä ja Puoluetoimikunnan jäseniä. Taholtamme todettiin, ettei meillä ole valtuuksia päätöksien tekoon, mutta katsottiin, että olisi järjestöntä olla etsimättä ulospäsyä vaikeasta tilanteesta. Asian johdosta oli ollut neuvotte-
luja myöskin kokoomuksen edustajien kanssa. Kokoomuslaiset olivat katunpäällä ja näyttää siltä, että he nielevät melkein millaisen kompromissin tahansa.

Käytyjen keskustelujen pohjalla hallitus valmisti eilen uuden esityksen, joka sallii vuokria korotettavan kesäkuun alusta 10 %:lla, syyskuun alusta 20 %:lla ja vuoden lopulla 13 %:lla.

Puoluetoimikunta asettui eilen yksimielisesti tämän uuden esityksen hyväksymisen kannalle, samoin ryhmän Työvaliokunta. On myös harkittu ponnien esittämistä.

K ä k e l ä : Palautti mieleen ryhmän edellisen kokouksen päätöksen. Jo silloin Tervo huomautti mahdollisesta välitysehdotuksesta, mutta siihen suhtauduttiin jyrkästi. Kertoi olleensa Inkeroisissa järjestöväen kokouksessa, jossa sanottiin tehneen hyvän vaikutuksen sosialidemokraattisten ministerien eronpyyntö. Katsoi, että tässä vaiheessa olisi saatu parempikin esitys, esim. sellainen, että vuokrat olisivat nousseet kesäkuun alussa vain 5 %:lla tai ei yhtään. Nyt tullaan sanomaan, että ministeripai-
kat ostettiin vuokrien korotuksella. Näin ollen olisi meikäläisten erottava hallituksesta, vaikka tämä uusi esitys eduskunnalle annetaankin.

K u i t t i n e n : Ellei mitään tehdä, niin vuokrat nousevat huhtikuun 1 päivänä 43 %:lla. Sovitteluratkaisulla saadaan aikaan, että ne nousevat vasta kesäkuun 1 päivästä lukien 10 %:lla. Hyväksyi Työvaliokunnan kannan.

J o k i n e n : En ymmärrä Käkälän kantaa, että uusi esitys hyväksyttäisiin, mutta kutsuttaisiin omat miehet pois hallituksesta. Uusi esitys on hallituksen ensimmäistä esitystä parempi, joten sitä vastaan ei voi olla, jos ajattelee vuokralaisten etua. Miehiämme ei nyt ole kutsuttava pois hallituksesta.

T a k k i : Ei ole harjoitettava taktillista temppuilua, vaan olisi yksimielisesti hyväksyttävä Työvaliokunnan kanta.

R a n t a l a : Yhtyi edellisen puhujan lausuntoon.

A l a n k o : Käkälän puheenvuorossa ei ollut päätä eikä häntää. Esitti eräitä tietoja vuokrien kehityksestä eräällä Tampereen esikaupunkialueella. Yhtyi Työvaliokunnan ja Puoluetoimikunnan kantaan.

H a k k i l a : Oli hyvä, että ryhmä teki viime kokouksessaan sellaisen päätöksen kuin se teki, sillä se on vaikuttanut tämän asian kohdalla käytyihin neuvotteluihin.

P a a s i o : Vuokrakysymys tulee syksyllä uudelleen esille. Hallituksen uusi esitys on edellistä parempi. Se ei kasaa vuokrankorotuksia yhteen nippuun. Ei vielä ole varmaa meneekö tämä uusi esityskään eduskunnassa läpi; se nähdään jo tänään.

S a l m e l a - J ä r v i n e n : Ryhmä ei joudu tässä asiassa perääntymään, koska uusi esitys on edellistä parempi. Tässä täytyy myös ajatella tulevankin hallituksen asemaa. Hertta Kuusinen sanoi pääsiäispäivänä antamassaan haastattelussa, että sosialidemokraatit pahensivat vuokralaisten asiaa lähtemällä pois hallituksesta.

P ä ä t ö s :

Yksimielisesti päätettiin yhtyä Työvaliokunnan ja Puoluetoimikunnan kantaan ja hyväksyä tehty sovitteluratkaisu huoneen-
vuokrien korotuskysymyksessä.